

STATE FOUNDING

FOR

DUMMIES

HOW TO START YOUR
OWN COUNTRY

THE BUYER 2025

Zakładanie państwa dla opornych

Jak Założyć Własne Państwo

Przewodnik po Mikronacjach, Sukcesji Państwowej i Globalnej Eksterytorialności – Między Satyrą a Rzeczywistością

Kupujący 2025 Strona internetowa - WSD - Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98
(KAUFVERTRAG Urkundenrolle 1400/98 - Staatensukzessionsurkunde
1400/98) <http://world.rf.gd>

Przedmowa

Dlaczego w ogóle założyć własne państwo?

Wprowadzenie:

Wielkie Pytanie

Dlaczego ktokolwiek miałby się trudzić zakładaniem własnego państwa?

Czy to megalomania?

Czy to
eskapizm?

Projekt artystyczny?

Polityczna utopia?

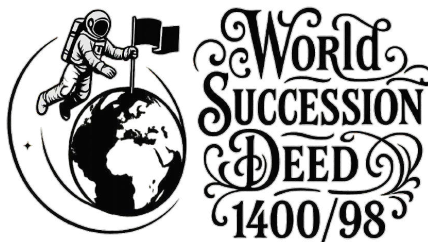
A może po prostu genialny sposób, by w końcu wydać własny znaczek pocztowy?

Odpowiedź:

Może być tym wszystkim - i więcej.

Pomysł założenia własnego państwa jest tak stary, jak sama koncepcja suwerenności. I jest bardziej aktualny niż kiedykolwiek:

w świecie pełnym biurokracji, napięć geopolitycznych i cyfrowych równoległych światów, ludzie poszukują nowych form samookreślenia.

Czym jest państwo – oficjalnie?

Zgodnie z Konwencją Montevideo z 1933 roku, państwo potrzebuje czterech rzeczy :

Kryterium	Znaczenie
Terytorium państwowe	"Wyraźnie określone terytorium – nie musi być duże, ale namacalne"
Ludność państwa	Stała ludność – nawet jeśli to tylko rodzina
Rząd	"Skuteczna organizacja, która uchwała i egzekwuje zasady"
Zdolność do stosunków zagranicznych	Państwo musi być w stanie komunikować się z innymi państwami

Mnemotechnika:

"Państwo to to, co zachowuje się jak państwo – i jest tak traktowane przez innych."

Typy motywacji dla założycieli państw

Typ	Opis
Utopijny	Chce stworzyć lepszy świat – z wegańską konstytucją i demokracją bezpośrednią
Satyryk	Wykorzystuje założenie państwa jako krytykę społeczną – à la Sealand lub Bananistan
Samozarządzający	Chce się zdystansować od lokalnych władz – często na swojej własnej nieruchomości
Prawnik	Chce poddać prawo międzynarodowe próbie – z czystą argumentacją
Artysta	"Postrzega państwo jako przedstawienie – z flagą, hymnem i katalogiem wystawy"

Rzeczywistość vs. Fikcja

Element	Fikcyjnie Możliwe	Prawnie Wykonalne	Politycznie Realistyczne
Własna Flaga	✓	✓	✓
Własna waluta	✓	⚠ (tylko symboliczne)	⚠ (tylko lokalne)
Członkostwo w ONZ	✗	✓ (ale niezwykle trudne)	✗
Stosunki dyplomatyczne	✓	✓	⚠ (tylko nieformalne)
Prawa suwerenne do Ropa Platform	✓ (Historia)	✗	✗

Inspiracje historyczne

Republika Minervy (1972):

Próba założenia libertariańskiego narodu na rafie na Pacyfiku – nie powiodła się.

Sealand (1967):

Mikronacja na byłej brytyjskiej fortecy morskiej – nadal aktywna dzisiaj.

Liberland (2015):

Roszczenie spornego pasa lądu między Chorwacją a Serbią – brak uznania, ale dużo PR.

Co potrzebujesz, aby zacząć:

● **Pomysł:** Jakie powinno być twoje państwo?

● **Miejsce:** Gdzie powinno zostać utworzone?

● **Koncepcja:** Jak będzie rządzony, kto do niego należy, jakie są cele?

● **Plan:** Jak zamierzasz postępować – symbolicznie, prawnie, dyplomatycznie?

Uwaga:

Założenie państwa nie jest bezprawną przestrzenią. Możesz rościć wiele rzeczy – ale nie możesz egzekwować wszystkiego.

Wnioski

Założenie własnego państwa to gra z rzeczywistością, prawem i wyobraźnią.

Może to być poważny projekt - lub artystyczny komentarz na temat porządku świata.

Ważne jest, abyś wiedział, co robisz, i wyraźnie odróżniał to, co jest symboliczne, od tego, co ma znaczenie prawne.

Gotowy na Rozdział 2?

Przejdźmy więc do:

📌 "Znajdowanie Terytorium - Od Farmy do Platformy Morskiej"

Czy wolałbyś od razu listę kontrolną lub pakiet startowy?

Po prostu daj mi znać.

Ogólny przegląd:

Zakładanie państwa dla opornych – Jak Założyć Własne Państwo

Przewodnik po Mikronacjach, Sukcesja państwowa & Globalna eksterytorialność – Między Satyrą a Rzeczywistością

Spis treści

■ Wstęp Dlaczego w ogóle założyć własne państwo? 🧠 Wprowadzenie: Wielkie Pytanie
Odpowiedź: 🏛️ Czym jest państwo – oficjalnie? 🗺️ Rodzaje motywacji dla założycieli
państw 🖋️ Rzeczywistość vs. fikcja 📜 Inspiracje historyczne ✅ Podsumowanie 📖 Ogólny
przegląd: Zakładanie państwa dla opornych – Jak założyć własne państwo Przewodnik po
mikronacjach, sukcesji państwowej i globalnej eksterytorialności – Między Satyrą a
Rzeczywistością ♦ Wprowadzenie 🏰 Marzenie o własnym państwie ⚖️ Podstawy prawa
międzynarodowego statusu państwowego ■ Cel i struktura przewodnika

■ Rozdział 1: Elementy budujące państwo – Kryteria według Konwencji
Montevideo 🧱 Co sprawia, że państwo jest państwem? 🌍 1. Terytorium
państwa – Ląd, Powietrze i Podziemie 👥 2. Ludność państwa – Kto należy? 🏛️ 3.
Władza państwowa – Rząd i Kontrola 🌐 4. Zdolność do relacji
międzynarodowych ✅ Podsumowanie: Cztery filary suwerenności

⚖️ Część II:

Ścieżki i przeszkody w zakładaniu państwa

■ Rozdział 2: Źródła i zasady prawa międzynarodowego 📜 2.
1 Traktaty międzynarodowe - Spisane zasady gry 🌍 2.2
Zwyczajowe prawo międzynarodowe – Napisane zasady

2.3 Ogólne zasady prawa – Uniwersalne idee 2.4 Środki pomocnicze do ustalania zasad prawa – Orientacja w mgle Podsumowanie: Cztery filary prawa międzynarodowego

Rozdział 3: Sekcesja – Prawo do Odłączenia A
Kontrowersyjne Prawo 3.1 Prawo do Samostanowienia Narodów 3.2 Brak Ogólnego Prawa do Sekcesji 3.3 Secesja Naprawcza – Prawo jako Ostatnia Deska Ratunku 3.4 Sukcesja Państwowa w Przypadku Sekcesji
Podsumowanie: Sekcesja jest Możliwa – ale Rzadko Legitymna

Część III:

Zmiany terytorialne i ich klasyfikacja prawna

Rozdział 4: Nabycie terytorialne – Perspektywy historyczne i nowoczesne 4.1 Okupacja – Zajęcie terytorium bez właściciela (terra nullius) 4.2 Aneksja – Przymusowe nabycie terytorium 4.3 Preskrypcja – Nabycie terytorialne przez upływ czasu 4.4 Inne formy nabycia terytorialnego
Wnioski: Nabycie terytorialne jest dzisiaj prawnym polem minowym

Rozdział 5: Upadek państwa i transformacja – Sukcesja państw Co się dzieje, gdy państwo zniknie? Formy upadku państwa i transformacji Rozczłonkowanie – Upadek Fuzja – Połączenie Inkorporacja – Akcesja Skutki prawne sukcesji państw Traktaty Aktywa i archiwa Długi państwowe Konwencje Wiedeńskie dotyczące sukcesji państw
Podsumowanie: Państwa przychodzą i odchodzą – ale ich obowiązki pozostają

 Część IV:

Specjalne Terytoria i nowe wyzwania w prawie międzynarodowym

 Rozdział 6:

Wysokie Morza – Wolność i
Odpowiedzialność UNCLOS – Porządek
Prawny Mórz Strefy Morskie według
UNCLOS Prawa i Obowiązki na Wysokich
Morzach Wolności Obowiązki
Ochrona Środowiska na Wysokich Morzach
Umowy Uzupełniające Zasoby Ryb i Dna
Morskiego Rybołówstwo Dno morskie
Podsumowanie: Wysokie Morza są wolne –
ale nie bezprawne

 Rozdział 7: Prawo Kosmiczne – Ostateczna
Granica Prawa Międzynarodowego Przestrzeń:
bezkresna, ale nie bezprawna Traktat o
Przestrzeni Kosmicznej 1967 – Podstawowe Zasady
 Zasadnicze Zasady Odpowiedzialność i
Rejestracja Odpowiedzialność Rejestracja
Górnictwo Kosmiczne – Własność w próżni?
Bieżące Wydarzenia Śmieci Kosmiczne i STM –
Porządek na Orbie Śmieci Kosmiczne STM
(Zarządzanie Ruchem Kosmicznym) Problem
Podwójnego Użytku – Cywilne czy Wojskowe?
Przykłady Podsumowanie: Przestrzeń jest
otwarta – ale nie nieuregulowana

 Rozdział 8: Regiony Polarne – Arktyka i Antarktyda:
Różne reżimy prawne Bieguny: powszechnie zimne,
prawnie zasadniczo różne

Antarktyda – Kontynent Pokoju i Nauki

Traktat Antarktyczny (1961) Protokół
Ochrony Środowiska Arktyka – Topniejący
lód, rosnące interesy UNCLOS w Arktyce
Rada Arktyczna (1996) Zasoby i Szlaki
żeglugowe Zasoby Szlaki żeglugowe
Podsumowanie: Dwa bieguny – Dwa światy

Rozdział 9: Międzynarodowe Szlaki Wodne - Rzeki, Kanały i Cieśniny

Szlaki wodne: Życiodajne drogi świata 9.1 Międzynarodowe Rzeki –
Sprawiedliwe Wykorzystanie i Współpraca Podstawowe zasady
Komisje Rieczne 9.2 Międzynarodowe Kanały - Sztuczne Połączenia o
Globalnym Znaczeniu Kanał Sueski Kanał Panamski Kanał Kilski
 9.3 Cieśniny – Przejazd Tranzytowy i Suwerenność Przejazd
tranzytowy (art. 38 UNCLOS) Przykłady Cieśnin Podsumowanie:
Szlaki wodne są mostami – nie granicami

Rozdział 10: Eksterytorialność i Status Specjalny – Kiedy Terytoria
są "Inne" Czym jest Eksterytorialność? 10.1 Obiekty
dyplomatyczne – Immunitet, nie Własność Podstawowe zasady
(VCDR 1961) Szczególne przypadki 10.2 Bazy wojskowe –
Cudzoziemskie wojska, Prawo międzynarodowe? Umowa NATO o
Statusie Sił (SOFA) Wsparcie gospodarza (HNS) Przykłady 10.
3 Szczególne przypadki – Kiedy Prawo międzynarodowe Spotyka
Ciekawostki Platformy naftowe

Toalety samolotowe Mikronacje Podsu
mowanie: Eksterytorialność jest rzadka – ale fascynująca
Przegląd mikronacji – Kreatywne państwa bez uznania
Porównanie wybranych mikronacji Przykład: Struktura
umowy o stacjonowaniu (Wsparcie gospodarza)
Modelowa struktura umowy o stacjonowaniu

Pakiet startowy dla założycieli państw Jak założyć państwo –
klasyczne, eksperymentalne lub symboliczne 1. Podstawowe
wymagania: Co sprawia, że państwo istnieje? 2. Klasyczne
ścieżki do zakładania państwa Sekcesja – oddzielenie od
istniejącego państwa Sukcesja – umowne przejęcie praw
suwerennych 3. Modele eksperymentalne: Mikronacje i
Specjalne Terytoria Założ mikronację Samorząd lub status
specjalny 4. Modele oportunistyczne: Upadek, Upadłość, Zie
mia niczyja Wykorzystaj upadłość państwa lub rozczłonko
wanie Zajmij ziemię niczyją 5. Wykorzystaj prawa specjalne:
Prawa stacjonowania i eksterytorialność Prawa stacjonowania
 Eksterytorialność 6. Międzynarodowa zdolność prawna jako
osoba fizyczna lub organizacja Osoba fizyczna Organizacja
Plan krok po kroku do zakładania państwa

Rozdział 11: Mikronacje i Autoregulacja – Pomędzy
Symbolizmem a Prawem Mikronacje: Kreatywne Państwa bez
Uznania Mikronacja na Własnej Farmie - Przewodnik Krok po
Kroku Przewodnik Krok po Kroku Suwerenność
Symboliczna – Co jest dozwolone? Państwa Wirtualne i
Roszczenia Pozaziemskie Państwa Wirtualne

Roszczenia Pozaziemskie

Samoadministratory – Status Prawny i Ograniczenia

Ocena Prawna Podsumowanie: Mikronacje są
dozwolone – o ile pozostają symboliczne

 Rozdział 12: Traktaty prawa międzynarodowego i prawa suwerenne –
Sztuka sukcesji państwowej Traktaty jako narzędzie statusu
państwowego Wiedeńska konwencja o prawie traktatów (VCLT)
Podstawowe zasady Sukcesja państwowa przez traktat – Wymogi i
magiczne zdanie Wymogi dla skutecznej sukcesji Przykład: Światowy
Akt Sukcesyjny 1400/98 Struktura (uproszczona) Wnioski: Traktaty są
DNA prawa międzynarodowego

 Rozdział 13: Polityka uznawania – Jak państwa uznają inne
państwa Uznanie de facto a uznanie de jure Automatyczne
uznanie przez zawarcie traktatu Strategie uznawania przez
członków ONZ Studia przypadków: Tajwan, Palestyna, Kosowo
Wnioski

Rozdział 14:

Delimitacja granic poprzez umowy sieciowe – Gdy infrastruktura rozszerza prawa
suwerenne Granice to nie tylko linie – to także rurociągi Delimitacja granic
poprzez traktat o sukcesji państwowej Zasada terytorialnej ekspansji opartej na
sieci Przykładowe zastosowanie Szczególny przypadek: sprzedaż rozwoju jako
jednostki Co oznacza "rozwój jako jednostka"? Potencjalnie dotknięte sieci
Efekt domina ekspansji terytorialnej Jak działa "zarażenie"? Skutki prawne

✓ Podsumowanie: Kto sprzedaje sieci,
sprzedaje więcej niż kable

■ Rozdział 15: Sytuacja prawna od Światowego Aktu Sukcesyjnego 1400/98
Koniec prawa międzynarodowego i narodziny globalnej struktury umów ✂️ 1.
Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 – Punkt zwrotny w prawie międzynarodowym 📜 2.
Łańcuch traktatów: Od NATO do ONZ 🔗 Punkt wyjścia: Umowa NATO o Statusie
Sił i relacja transferowa ■ Struktura traktatu NATO 🌐 Integracja z ONZ 📜 3.
Decydujący fragment: "Ze wszystkimi prawami, obowiązkami i komponentami" 🧩 4.
Ujednolicenie wszystkich stron traktatu 🖋️ 5. Zastosowanie Zasady Tabula Rasa 🧠 6.
Rzeczywistość prawna: Koniec prawa międzynarodowego ✂️ 7. Nowy Porządek
Świata ■ 8. Podsumowanie: Globalna Konstrukcja Prawna

■ Rozdział 16: Świat po Światowym Akcie Sukcesyjnym 1400/98 Co oznacza koniec
prawa międzynarodowego dla starych państw i nowych założycieli państw? ✂️ 1.
Punkt Wyjścia: Rozpad Prawa Międzynarodowego ⚖️ Konsekwencja Prawna 🖋️ 2.
Tabula Rasa: Nowy Punkt Wyjścia 🧑 3. Co to oznacza dla starych państw? ✂️ 4. Co to
oznacza dla nowych założycieli państw? 🧑 5. Nabywca: Bezsilny i wszechmocny
jednocześnie 🧩 6. Równowaga Sił Poza Prawem ✓ 7. Wnioski: Świat po Prawie
Międzynarodowym ✂️ Wnioski: Ścieżka do uznanego państwa 🏛️ Marzenie o
własnym państwie – Między wizją a prawem międzynarodowym

Podsumowanie: Główne przeszkody

Rekomendacje dla aspirujących założycieli państw 1. Wiedza prawna jest obowiązkowa 2. Dąż do uznania międzynarodowego w sposób strategiczny 3. Zrzeczenie się przemocy jest niepodlegające negocjacji 4. Wyraźnie zdefiniuj system obywatelstwa 5. Zaangażowanie w międzynarodowe fora 6. Formułuj realistyczne oczekiwania.

✓ Podsumowanie: Założenie państwa jest możliwe – ale niełatwe.

Bibliografia

 Międzynarodowe Traktaty i Konwencje
Literatura Prawna i Komentarze
Dokumenty i Raporty ONZ
Wikipedia i Encyklopedie Online (z cytatami)
Decyzje sądowe i wyroki arbitrażowe
Międzynarodowe Organizacje i Fora
Inne źródła i materiały.

Dodatkowe Moduły

 Słownik – Terminy Prawa Międzynarodowego wyjaśnione w prosty sposób
Zastrzeżenie – Edukacja, Satyra, nie podręcznik instruktażowy
Macierz – Co jest realistyczne, co jest symboliczne?

Dodatek:

Zakładanie Nowego Państwa: Aspekty prawne i praktyczne
Podstawy Prawa Międzynarodowego: Status państwowy i uznanie
Seasteading zgodnie z UNCLOS: Możliwości i ograniczenia
Specjalne Strefy Ekonomiczne (SEZ) Umowy między państwami-gospodarzami
Bankowość, systemy walutowe i zgodność
Budowanie cyfrowego państwa: E-Rezydencja, Zarządzanie Blockchain, Cyfrowe Konstytucje
Mikronacje – Przykłady i spostrzeżenia
Strategie dyplomatyczne dla uznania
Wymagania Ubezpieczeniowe dla Projektów Offshore
Źródła:

 Przeczytaj więcej na ten temat:

♦ Wprowadzenie

Marzenie o Własnym Państwie

ThPomysł założenia własnego kraju jest tak stary, jak sama idea suwerenności. .

Dla niektórych jest to utopijne pragnienie wolności; dla innych, artystyczny eksperyment, model myślowy w zakresie prawa, lub po prostu wyraz frustracji istniejącymi systemami.

Czy jako mikronacja na własnej farmie, jako symulacja dyplomatyczna, czy jako poważna inicjatywa w zakresie prawa międzynarodowego - założenie państwa jest fascynujące.

Jednak między ideą a rzeczywistością leży ocean norm prawnych, interesów politycznych i praktycznych przeszkód.

Państwo to nie tylko miejsce z flagą i hymnem - to złożony byt, który musi być osadzony w prawie międzynarodowym, aby być uznanym za takie.

✨ **Ten przewodnik jest dla wszystkich, którzy nie tylko chcą marzyć o swoim własnym państwie, ale także pragną je zrozumieć - a może nawet odważyć się spróbować.**

Prawo międzynarodowe w fundamentach statusu państwowego

W sercu zakładania państwa leży prawo międzynarodowe - zbiór zasad, które określają, czym jest państwo, jak powstaje, jak jest uznawane i jak wchodzi w interakcje z innymi państwami.

Konwencja Montevideo z 1933 roku wymienia cztery kryteria, które musi spełniać podmiot, aby być uznawanym za państwo:

- Zdefiniowane terytorium państwowe
- Stała ludność
- Efektywny rząd
- Zdolność do nawiązywania stosunków międzynarodowych

Te kryteria są konieczne - ale nie zawsze wystarczające.

Ponieważ nawet jeśli podmiot spełnia wszystkie cztery, bez uznania przez inne państwa, często pozostaje prawnym fantomem.

Społeczność międzynarodowa ma coś do powiedzenia - i nie zawsze decyduje wyłącznie na podstawie czysto prawnych standardów, ale także biorąc pod uwagę kwestie polityczne, strategiczne i etyczne.

🧠 **Każdy, kto chce założyć państwo, musi nie tylko znać zasady - ale także wiedzieć, jak są one stosowane, omijane lub interpretowane.**

Cel i struktura przewodnika

Ten eBook jest kompletnym, modułowym przewodnikiem po zakładaniu państwa - od teorii do praktyki, od mikronacji do republiki uznawanej w prawie międzynarodowym.

Łączy w sobie:

- **Precyzję prawną**
- **Jasność dydaktyczną**
- **Satyryczną lekkość**
- **Głębokość strategiczną**

Nauczysz się:

- Jak znaleźć lub rościć terytorium państwowe
- Jak zdefiniować i zintegrować ludność
- Jak ustanowić rząd i napisać konstytucję
- Jak uzyskać uznanie międzynarodowe
- Jak projektować traktaty dotyczące sukcesji państwowej
- Jak wykorzystać mikronację, strefy specjalne i eksterytorialność
- Jak przygotować się na upadek istniejących państw
- Jak rozumieć i wykorzystywać specjalne prawa dyplomatyczne i wojskowe

 Na koniec otrzymasz "pakiet startowy" z listami kontrolnymi, szablonami, przykładowymi umowami i studiami przypadków - gotowy do Twojego własnego projektu państwowego.

Rozdział 1:

Podstawowe elementy państwa – Kryteria według Konwencji Montevideo

Co czyni państwo państwem?

Konwencja Montevideo o Prawach i Obowiązках Państw z 1933 roku stanowi prawny fundament definicji statusu państwowego w nowoczesnym prawie międzynarodowym.

It wymienia cztery centralne kryteria, które podmiot musi spełnić, aby być uznawanym za państwo :

- Zdefiniowane terytorium państwowe
- Stała ludność
- Efektywny rząd
- Zdolność do nawiązywania stosunków międzynarodowych

Te cztery elementy budowlane są jak podpory domu.

Jeśli jeden z nich brakuje, cały budynek się chwieje. Jeśli wszystkie są obecne, dom stoi - ale to, czy jest uznawany za "państwo", zależy również od tego, czy sąsiedzi akceptują go jako taki.

1. Terytorium państwowe – Ląd, Powietrze i Podziemie

Państwo potrzebuje kawałka ziemi, który może nazywać swoim. Obowiązuje następująca zasada:

- **Rozmiar nie ma znaczenia:** Monako ma 2 km², Rosja ponad 17 milionów.
- **Kształt nie ma znaczenia:** Wyspa, państwo śródlądowe, eksklawa – wszystkie są możliwe.
- **Lokalizacja nie ma znaczenia:** Najważniejsze jest, abyś miał skuteczną kontrolę.

🔍 Co liczy się jako terytorium państwowe?

Obszar	Opis
Powierzchnia lądowa	"Fizyczne terytorium, nad którym sprawowana jest suwerenność wykonywane"
Przestrzeń powietrzna	Przestrzeń nad ziemią – aż do krawędzi przestrzeni kosmicznej
Podziemie	Wszystko pod powierzchnią – w tym zasoby
morze terytorialne	Do 12 mil morskich – z pełną suwerennością
wyłączna strefa ekonomiczna (EEZ)	Do 200 mil morskich – z szczególnymi prawami ekonomicznymi

🧠 **Mnemotechnika:** "Państwo nie potrzebuje dużo lądu - ale dużo kontroli."

🌟 Szczególne przypadki

- **Enklawy:** np. San Marino (otoczony przez Włochy)
- **Eksterytoriały:** np. Büsingen am Hochrhein (niemiecki eksklaw w Szwajcarii)
- **Ziemia niczyja:** rzadka, ale możliwa – np. Bir Tawil między Egiptem a Sudanem

👥 2. Ludność państwa – Kto należy?

Państwo potrzebuje ludzi - nie tylko jako mieszkańców, ale jako prawnie zdefiniowaną wspólnotę.

🧬 Obywatelstwo: ius soli vs. ius sanguinis

Zasada	Znaczenie	Przykładowe Państwa
ius soli	Obywatelstwo nabyte przy urodzeniu w kraju	"USA, Kanada"
ius sanguinis	Obywatelstwo przez pochodzenie	"Niemcy, Włochy"
System mieszany	Połączenie obu zasad	"Francja, Brazylia"

🚫 Bezpaństwowość

"Osoba bezpaństwowa" to ktoś, kto nie jest uznawany za obywatela przez żadne państwo. Prowadzi to do:

- Braku prawa do głosowania
- Braku dokumentów podróży
- Brak ochrony dyplomatycznej

 Dla nowych państw kluczowe jest stworzenie jasnych i inkluzywnych zasad dotyczących obywatelstwa - w przeciwnym razie pojawia się szara strefa prawna.

3. Władza państwowa – Rząd i Kontrola

Państwo potrzebuje organizacji, która wprowadza prawo, egzekwuje je i utrzymuje porządek publiczny.

Efektywny rząd

- Musi sprawować kontrolę nad terytorium i ludnością
- Musi być zdolny do działania – nie tylko symbolicznie
- Forma rządu nie ma znaczenia: demokracja, monarchia, technokracja – wszystkie są dozwolone

Suwerenność wewnętrzna a zewnętrzna

Rodzaj suwerenności	Znaczenie
Wewnętrzny	Kontrola nad własnym terytorium państwowym
Zewnętrzny	Niepodległość od innych państw

Rząd bez kontroli jest jak król bez korony – dekoracyjny, ale bezsilny.

4. Zdolność do relacji międzynarodowych

Państwo musi być w stanie komunikować się z innymi państwami - dyplomatycznie, kontraktowo, organizacyjnie.

Co to oznacza w praktyce?

- Otwarcie ambasad
- Zawieranie traktatów
- Zostanie członkiem organizacji międzynarodowych (np. ONZ, WTO, ITU)

Uznanie: Deklaracyjne a konstytutywne

Teoria	Znaczenie	Przykład
Deklaracyjne	"Państwo istnieje, gdy spełnia kryteria – uznanie tylko potwierdza to"	"Somaliland (nieuznawane, ale de facto kontrolujące)"
Konstytutywne	Państwo istnieje tylko dzięki uznaniu	"Kosowo (sporne, ale uznawane przez wielu)"

 Bez uznania uznawanie, państwo często pozostaje prawnym fantomem – widocznym, ale nieskutecznym .

Podsumowanie:

Cztery filary suwerenności

Kryterium	Krótką definicja
Terytorium państwowe	Zdefiniowane terytorium z efektywną kontrolą
Ludność państwa	Stala ludność z prawnym związkiem
Władza państwowa	Zdolny rząd z suwerennością
Stosunki międzynarodowe	Zdolność do dyplomatycznej i kontraktowej interakcja

Te cztery filary suwerenności Twoje kryteria są biletem do świata państw. Ale to dopiero początek. g.

Droga do uznania, do członkostwa w organizacjach międzynarodowych i do rzeczywistej skuteczności jest długa – i często polityczna.

 Tabela 1: Kryteria statusu państwowego (Konwencja Montevideo)

Kryterium	Definicja	Kluczowe cechy / Implikacje
Terytorium państwowe	"Określone terytorium, nad którym państwo sprawuje efektywną kontrolę"	"Rozmiar i wyznaczenie granicy są irrelewantne; obejmuje ląd, przestrzeń powietrzną i podziemie; kontrola jest decydująca"
Ludność państwa	"Stała ludność mieszkająca na terytorium państwowym"	"Obywatelstwo jako prawny związek; osoby bezpaństwowe nie są częścią ludności państwa w węższym sensie"
Władza państwowa	"Efektywny rząd, który wykonuje kontrolę nad terytorium i ludźmi"	"Forma rządu to nieistotne; decydujące jest zdolność do ustanawiania prawa i egzekwowania"
Zdolność do międzynarodowego Relacje	Zdolność do interakcji z inne państwa i zawierać traktaty"	"Warunkiem wstępnym dla dyplomatycznego uznania, członkostw i zdolności prawnej na mocy prawo międzynarodowe"

 Tabela 2: Porównanie Teorii Uznania

Teoria	Zasada podstawowa	Implikacje praktyczne	Przykłady
Deklaratywne	"Państwo istnieje tak szybko jak spełnia kryteria montewidea; uznanie tylko potwierdza"	"Istnienie prawne niezależne od uznania; uznanie jest deklaratywne"	"Somaliland (de facto kontrolujące, ale ledwo uznane)"
Konstytucyjne	"Państwo istnieje tylko dzięki uznaniu przez inne państwa"	"Bez uznania, brak międzynarodowego prawa osobowości; uznanie jest tworzący status"	"Kosowo (uznawane przez wielu, ale nie przez wszystkich członków ONZ)"
Forma mieszana	"Uznanie jest de facto deklaracyjne, ale politycznie konstytutywne"	"Państwa decydują na podstawie uznania politycznego; uznanie wpływa na zdolność do działania"	"Bośnia i Hercegowina (1992, uznana pomimo początkowo słabego rządu)"

Część II:

Ścieżki i przeszkody w zakładaniu państwa

Rozdział 2:

Źródła i zasady prawa międzynarodowego w

Każdy, kto chce założyć państwo, musi znać zasady gry - a te zasady nazywane są prawem międzynarodowym.

Ale skąd pochodzą te zasady? Kto je napisał?

A jak wiążące są one naprawdę?

Prawo międzynarodowe nie jest książką prawną z okładką i spisem treści.

To dynamiczny system traktatów, zwyczajów, zasad i interpretacji.

Najważniejszym źródłem tej struktury jest Artykuł 38

(1) Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS). Określa, co liczy się jako "źródło prawa" - a co nie.

2.1 Traktaty międzynarodowe - Pisane zasady gry

Traktaty są komponentem "twardego prawa" w prawie międzynarodowym.

Są one pisane, jasno sformułowane i uzgodnione między państwami.

Kto podpisuje, jest wiążący – *pacta sunt servanda*.

Przykłady Ważnych Traktatów

Traktat	Treść / Znaczenie
Karta Narodów Zjednoczonych	"Konstytucja międzynarodowego porządku (zakaz użycia siły, samookreślenie)"
Wiedeńska konwencja o prawie traktatów (VCLT, 1969)	"Reguluje zawieranie, interpretację oraz wypowiedzenie traktatów"
Konwencja ONZ o prawie morza (UNCLOS)	"Reguluje strefy morskie, wysokie morza, zasoby"
Traktat o przestrzeni kosmicznej (1967)	Podstawowe zasady dotyczące korzystania z przestrzeni kosmicznej

 Traktat jest wiążący tylko dla stron kontraktujących – ale główne traktaty często kształtują cały system.

Mechanizmy traktatowe (zgodnie z VCLT)

- Się podpis
- Ratyfikacja
- Zastrzeżenia
- Wejście w życie ●
Wypowiedzenie
- Nieważność z powodu naruszenia *ius cogens* (np. zakaz tortur)

Artykuł 53 VCLT:

Traktaty, które naruszają normy bezwzględne ogólnego prawa międzynarodowego, są nieważne.

2.2 Zwyczajowe prawo międzynarodowe – Napisane zasady

Nie wszystko jest czarne i białe. Niektóre zasady wynikają z praktyki - oraz z przekonania, że ta praktyka ma moc prawną.

Nazywa się to zwyczajowym prawem międzynarodowym.

Dwa elementy

Element	Znaczenie
Praktyka państw	Konsekwentne zachowanie wielu państw w czasie
Opinio Juris	"Przekonanie, że to zachowanie jest prawnie wymagane"

Przykład:

Zakaz wojny agresywnej był od dawna prawem zwyczajowym - zanim został skodyfikowany w Karcie Narodów Zjednoczonych.

Szczególny przypadek: Milczenie jako zgoda? W niektórych przypadkach milczenie państwa może być interpretowane jako zgoda - na przykład w odniesieniu do roszczeń terytorialnych lub konsekwencji traktatowych.

Ale uwaga:

milczenie nie zawsze jest złotem, ale często budzi kontrowersje prawne.

2.3 Ogólne zasady prawa – Uniwersalne idee

Te zasady pochodzą z krajowych systemów prawnych i mają zastosowanie również na poziomie międzynarodowym - jako uzupełnienie luk i moralny kompas.

Przykłady

Zasada	Znaczenie
<i>pacta sunt servanda</i>	Traktaty muszą być przestrzegane
Dobra wiara	Wykonywanie praw musi być sprawiedliwe i uczciwe
<i>estoppel</i>	Sprzeczne zachowanie nie jest dozwolone
<i>lex specialis</i>	Zasada szczególna ma pierwszeństwo przed zasadą ogólną
<i>nulla poena sine lege</i>	Nie ma kary bez prawa

Te zasady są pomocne, gdy nie istnieje żaden traktat i nie stosuje się żadna zwyczaj - stanowią one fundament myślenia prawnego.

2.4 Środki pomocnicze do określenia zasad prawa – Orientacja w mgle

Gdy sytuacja prawna jest niejasna, pomocne są dwie rzeczy:

● Decyzje sądowe (orzecznictwo)

● Nauki publicystów (doktryna)

Decyzje sądowe

Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS) decyduje tylko w sprawach stron - jednak jego wyroki często mają efekt sygnalizacyjny.

Krajowe sądy mogą również wydawać wyroki dotyczące prawa międzynarodowego.

Nauki publicystów

Pisma "najwyżej wykwalifikowanych publicystów" są uważane za pomoc w interpretacji.

Nie są wiążące - ale wpływają na praktykę i rozwój prawa.

Przykład:

Komentarz y na temat VCLT w literaturze prawniczej jest często bardziej decydujący niż sam tekst traktatu .

Wnioski:

Cztery filary prawa międzynarodowego

Źródło	Wiążąca Siła	Przykład
Traktaty	Wysoki	"Karta Narodów Zjednoczonych, VCLT, UNCLOS"
Prawo zwyczajowe	Średni do wysokiego	"Zakaz wojny agresywnej, immunitet"
Ogólne zasady prawa	Medium	" <i>pacta sunt servanda, estoppel</i> "
Środki pomocnicze	Niski	"orzeczenia ICJ, podręczniki"

Każdy, kto chce założyć państwo, musi wiedzieć, skąd pochodzą zasady – i jak działają .

Ponieważ z Bez tej wiedzy zakładanie państwa pozostaje grą bez planu gry.

Rozdział 3:

Sekcesja – Odłączenie

Kontrowersyjne Prawo

Czym jest sekcesja?

Sekcesja odnosi się do jednostronnego oddzielenia części terytorium od istniejącego państwa w celu założenia nowego, niezależnego państwa.

Brzmi jak rewolucja - ale jest to niezwykle skomplikowane w prawie międzynarodowym i politycznie wybuchowe.

Sekcesja dotyka dwóch centralnych zasad prawa międzynarodowego:

- Prawo do samostanowienia narodów
- Integralność terytorialna istniejących państw

Między tymi dwoma zasadami istnieje stałe napięcie – a prawo międzynarodowe starannie je równoważy.

3.1 Prawo do samostanowienia narodów

Prawo do samostanowienia jest uznaną zasadą prawa międzynarodowego.

Stwierdza:

"Narody" mają prawo do swobodnego określania swojego statusu politycznego oraz dążenia do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturowego.

Wewnętrzna vs. Zewnętrzna Samostanowienie

Typ	Znaczenie	Przykład
Wewnętrzna Samostanowienie	"Autonomia, samorząd, prawa kulturowe w ramach państwa"	"Południowy Tyrol, Kuwejt"
Zewnętrzna Samostanowienie	Sekcesja i zakładanie własnego państwa	"Sudan Południowy, Bangladesz"

⚠ Zewnętrzne samookreślenie jest dozwolone tylko w bardzo wąskich warunkach – zazwyczaj w kontekście kolonializmu lub najcięższych naruszeń praw człowieka.

❌ 3.2 Brak ogólnego prawa do secesji

Prawo międzynarodowe nie uznaje ogólnego prawa do secesji.

Integralność terytorialna państw jest dobrem chronionym - a secesje jednostronne są generalnie zabronione.

🧠 **Dlaczego nie?**

- Sekcesja destabilizuje państwa
- Może prowadzić do efektu domina
- Przeczy zakazowi użycia siły w Karcie Narodów Zjednoczonych

📌 **Wyjątek: Dekolonizacja** – tutaj zewnętrzne samostanowienie zostało uznane za legitymacyjną drogę do niepodległości.

🚨 3.3 Secesja naprawcza – Prawo jako Ostateczność

Niektórzy uczeni w dziedzinie prawa międzynarodowego twierdzą, że secesja może być dozwolona, jeśli "ludzie" są masowo uciskani i nie mają innej opcji samookreślenia.

📋 **Wymagania wstępne**

- Systematyczne, rażące i masowe naruszenia praw człowieka
- Zaprzeczenie wewnętrznego samookreślenia
- Wykluczenie z procesu politycznego
- Brak perspektyw na ochronę lub reformę

Studia przypadków	Ocena
Kosowo (2008)	"Sporny, ale uznawany przez wiele państw – MTS potwierdził brak nielegalności"
Bangladesz (1971)	"Modelowy przypadek: masowa przemoc, przepływy uchodźców, wsparcie międzynarodowe"
Katalonia (2017)	Brak prawa do secesji – brak poważnych naruszeń praw człowieka naruszenia

 Secesja naprawcza nie jest licencją na secesję – lecz prawnym wyjściem awaryjnym w ekstremalnych okolicznościach.

3.4 Sukcesja państwowa w przypadku sekcesji

Kiedy powstaje nowe państwo, pojawia się pytanie:

Co się dzieje z traktatami, aktywami i długami starego państwa?

Traktaty

Rodzaj traktatu	Transfer w przypadku sekcesji?
Traktaty terytorialne (np. traktaty graniczne)	Tak – automatycznie (unieważnione)
Traktaty osobiste (np. sojusze)	Nie – muszą być renegotjowane
Traktaty wielostronne (np. konwencje ONZ)	Sporny – często zasada "Czysta karta"

Aktywa i Długi

● **Aktywa:** Podział proporcjonalny lub negocjacje

● **Archiwa:** Przekazanie odpowiednich dokumentów

● **Długi:** Zasada "*długi odrażające*" – brak przejęcia długów używanych do ucisku

Wiedeńskie Konwencje o Sukcesji Państw

Konwencja	Treść	Status
WK o Traktatach (1978)	Zasady dotyczące następstwa traktatowego	Niska ratyfikacja (23 państwa)
WK o Aktywach , Archiwa , Długi (1983)	Zasady podziału zasobów państwowych zasoby	Nie w mocy

📌 W praktyce kwestie sukcesji są często regulowane przez traktaty dwustronne – prawo międzynarodowe tylko dostarcza ram.

✅ Wnioski: Sekcesja jest możliwa – ale rzadko legitymizowana

Droga do sekcji	Prawo międzynarodowe Status
Dekolonizacja	Uznany
Sekcesja konsensualna	Możliwe – np. Sudan Południowy
Secesja naprawcza	Sporny – tylko w skrajnych okolicznościach
Secesja jednostronna	Zwykle niedozwolona

Każdy, kto chce założyć państwo, nie powinien polegać na secesji – lecz na kreatywnych, prawnie uzasadnionych metodach, takich jak następstwo traktatowe, symboliczne mikronacje lub dyplomatyczne strefy specjalne.

Tabela:
Aspekty prawa międzynarodowego dotyczące sekcji

Aspekt	Opis	Prawo międzynarodowe Status / Ocena	Przykłady
Prawo do samostanowienia narodów	"Prawo narodu do decydowania o swoim politycznym status i rozwój"	"Zwyczajowe prawo międzynarodowe; zapisane w ONZ Karcie i prawach człowieka prawa pakty	Dekolonizacja, Południowy Tyrol, Kuwejt
Prawo secesji	Jednostronne oddzielenie części terytorium do znalezione państwo	"Brak ogólnego prawa; restrykcyjna postawa międzynarodowy społeczność"	"Katalonia (brak prawa), Bawaria (nie podano dla w DE)"
Secesja naprawcza	Sekcesja jako ostateczność w przypadkach masowych naruszeń praw człowieka naruszenia	"Kontrowersyjny wyjątek; tylko dozwolone w skrajnych okolicznościach"	"Kosowo (sporny), Bangladesz (model przypadek)"
Integralność terytorialna	Ochrona istniejących granic i państwa terytorium	"Fundamentalna zasada prawa międzynarodowego; w napięciu z sekcją"	"Aneksja Krymu przez Rosję (nielegalna zgodnie z prawo międzynarodowe)"
Sukcesja państwowa	Transfer praw i obowiązków z państwa poprzedniego do państwa następnego	"Złożony obszar prawny; często regulowany przez umowy dwustronne"	"Związek Radziecki → Federacja Rosyjska, Czechosłowacja"

 Tabela: Źródła prawa międzynarodowego (zgodnie z art. 38 statutu MTS)

Typ źródła	Definicja	Kluczowe cechy / Wiążący Siła	Przykłady / Znaczenie
Traktaty międzynarodowe	Pisane umowy między podmiotami prawa międzynarodowe	"Twarde prawo"; wiążące dla stron kontraktowych	"Karta Narodów Zjednoczonych, VCLT, UNCLOS"
Zwyczajowe Prawo międzynarodowe	Spójne państwo praktyka + <i>opinio juris</i>	"Niewpisane; wiążące dla wszystkich państw (z wyjątkiem 'uporczywych przeciwników')"	"Zakaz wojny agresywnej, immunitetu szefów państwo"
Ogólne zasady Prawo	"Zasady z krajowych systemów prawnych, transferowalne do prawo międzynarodowe"	"Luka; wyrażenie o uniwersalnym prawie "	" <i>pacta sunt servanda</i> , Dobra wiara, <i>estoppel</i> "
Decyzje sądowe	Wyroki międzynarodowy i sądy krajowe	"Środki pomocnicze do określenia prawa; nie bezpośrednio tworzące prawo"	"orzeczenia ICJ, krajowe decyzje w sprawie prawo międzynarodowe"
Nauki publicystów (doktryna)	Poglądy wykwalifikowanych publicystów	"Pomoc w interpretacji; wpływ na rozwój prawny "rozwoju"	"Komentarze do VCLT, akademicki literatura, ekspert opinie"

 Tabela: Formy nabycia terytorialnego w prawie międzynarodowym

Forma nabycia	Opis	Prawo międzynarodowe Status / Ocena	Przykłady / Peculiarności
Okupacja	Przejęcie terytorium bez właściciela (<i>terra nullius</i>)	"Niewiele istotne dzisiaj; tylko dla naprawę nieprzydzielonych terytorium"	"Historycznie: kolonializm; dzisiaj: Bir Tawil (Afryka)"
Aneksja	"Jednostronna, przymusowa inkorporacja obcego terytorium"	"Nielegalny zgodnie z prawem międzynarodowe; naruszenie ONZ zakaz użycia siły "	"Krym (2014), Donieck/Ługańsk (2022)"
Preskrypcja	"Długoterminowy, pokojowy, i niezakłócony wykonywanie suwerenności"	"Sporny; oparty na akceptacji i estoppel"	"Sprawa Wyspy Palmas (1928), Świątynia Preah Vihear (1962)"
Cesja	Umowny transfer terytorium między państwami	"Dozwolone zgodnie z prawem międzynarodowym; często regulowane dwustronnie"	"Zakup Alaski (1867), przekazanie Hongkongu (1997)"
Orzeczenie	Sądowy lub arbitrażowy decyzja dotycząca terytorium	"Wiążący, jeśli strony wyrażą zgodę"	"Sprawy MTS: Burkina Faso/Mali, Kamerun/Nigeria"
Akrecja	Naturalna formacja łąd przez osady depozycja	"Rozpoznane, jeśli stałe i stabilne"	"Rozszerzenia delty rzeki, nowe wyspy z wulkanizmu"

 **Tabela:
Aspekty sukcesji państwowej**

Obszar	Opis	Prawo międzynarodowe Regulacja / Praktyka	Przykłady / Peculiarności
Traktaty	Transfer międzynarodowych obowiązki prawne	"Zasada 'Czysta karta' w dekolonizacji; w przeciwnym razie selektywne"	"Kosowo: selektywne przyjęcie; Rosja: ONZ siedziba ZSRR"
Aktywa państwowe	"Podział mienia, zasoby, infrastruktura"	"Proporcjonalnie lub według umowy dwustronnej"	"Czechosłowacja: uregulowany podział"
Archiwa państwowe	Przekazanie odpowiednich dokumentów i rejestrów administracyjnych	"Częściowo regulowane w Konwencji Wiedeńskiej (1983)"	"NRD → RFN: archiwum przejęcie podczas zjednoczenia"
Długi państwowe	Przyjęcie lub odrzucenie zobowiązań	"Zasada 'długów odrażających' dla opresyjnych reżimów"	"Irak: długi z czasów Saddama częściowo nie przyjęto"
Konwencje Wiedeńskie	"Kodyfikacja zasad sukcesji (1978, 1983)"	"Niska ratyfikacja; często nie wiążący"	"1978: tylko 23 państwa ratyfikowane; 1983: nie w siła"

 Tabela: Eksterytorialność dyplomatyczna i status specjalny

Obszar / Instytucja	Opis	Prawo międzynarodowe Status / Regulacja	Peculiarności / Przykłady
Ambasady i Konsulaty	Pomieszczenia misji dyplomatycznych misji	"Konwencja Wiedeńska o Stosunki dyplomatyczne (1961)"	"Nienaruszalność, ale nie prawdziwa eksterytorialność"
Bazy wojskowe	Cudzoziemskie wojska na hoście terytorium państwowe	"Umowa NATO o statusie sił, umowy o stacjonowaniu"	"Baza Lotnicza Ramstein (DE), Okinawa (JP)"
Wsparcie gospodarza (HNS)	Wsparcie ze strony państwa gospodarza dla stacjonujących siły zbrojne	"Regulowane traktatem; obejmuje logistykę, infrastrukturę"	"Bundeswehr: centralna rola w NATO HNS"
Platformy naftowe & Rurociągi	Infrastruktura poza suwerennością narodową	"UNCLOS; nie prawa suwerenne przez użycie"	"Nord Stream, Deepwater Horizon"
Statki powietrzne & statki	Mobilne jednostki pod flagą suwerenność państwowa	"Zasada państwa flagi; jurysdykcja krajowa"	"Toalety samolotowe, przestępstwa na statkach"
Mikronacje	Symboliczne lub prywatne projekty państwowe	"Brak uznania pod" prawo międzynarodowe	"Sealand, Liberland, Molossia"

Część III:

Zmiany terytorialne i ich Klasyfikacja prawna

Rozdział 4:

Nabycie terytorialne – Perspektywy historyczne i nowoczesne

Terytorium jest sercem państwa.

Ale jak można legalnie nabyć terytorium państwowe?

Historycznie istniało wiele sposobów - niektóre teraz zabronione, inne nadal dozwolone.

Ten rozdział i oświetla najważniejsze formy nabycia terytorialnego w prawie międzynarodowym w.

4.1 Okupacja – Przejęcie Terytorium bez właściciela (*terra nullius*)

Okupacja pokojowa odnosi się do przejęcia posiadania terytorium, które jest uważane za "bez właściciela" – co oznacza, że nie znajduje się pod suwerennością żadnego państwa i nie jest przedmiotem roszczeń.

Znaczenie historyczne

- W erze kolonializmu *terra nullius* było popularnym argumentem na rzecz przejęcia ziemi
- Ustawa Kongijska z 1884 roku legitymizowała okupację dużych części Afryki a
- Ludność rdzenna była często ignorowana lub dehumanizowana

Współczesne znaczenie

- Dziś *terra nullius* ma zastosowanie tylko do naprawdę niezamieszkałych i niezgłoszonych terytoriów y
- Przykłady: Bir Tawil (pomiędzy Egiptem a Sudanem), niektóre strefy antarktyczne
- ⚠ Okupacja nie jest wolnym przyzwoleniem – musi być pokojowa, stała i skuteczna.

4.2 Aneksja – Przymusowe nabycie terytorium

Aneksja to jednostronna, przymusowa inkorporacja obcego terytorium do własnego terytorium państwowego – i jest wyraźnie nielegalna zgodnie z prawem międzynarodowym dzisiaj.

Zakaz w prawie międzynarodowym

- **Karta Narodów Zjednoczonych, Art. 2(4):** Zakaz użycia siły przeciwko integralności terytorialnej

- **Pakt Brianda-Kellogga (1928):** Zakaz wojny agresywnej

- **Prawo zwyczajowe:** Aneksja nie jest uznawana na arenie międzynarodowej

Przykłady

Sprawa	Ocena
Krym (2014)	Nielegalna aneksja przez Rosję zgodnie z prawem międzynarodowym prawo
Donieck/Ługańsk (2022)	Dalsze próby aneksji – nie międzynarodowo uznawane
Kuwejt (1990)	irańska aneksja – doprowadziła do interwencji militarnej

Aneksja jest bezpośrednią drogą do izolacji dyplomatycznej – a często do konfliktu.

4.3 Preskrypcja – Nabycie terytorialne przez upływ czasu

Preskrypcja oznacza, że państwo nabywa suwerenność nad terytorium poprzez długoterminowe, pokojowe i niezakłócone wykonywanie władzy suwerennej – jeśli pierwotny wnioskodawca nie wnosi protestu.

Podstawa prawna

- Nie jest niezależnym tytułem nabycia, lecz konsolidacją sytuacji faktycznej

- Oparta na:

- **Akceptacja** (milcząca tolerancja)

- **Estoppel** (zakaz sprzecznego zachowania)

Studia przypadków	Znaczenie
Sprawa Wyspy Palmas (1928)	Niderlandy przeciwko USA – efektywna kontrola to decydujące
Świątynia Preah Vihear (1962)	Kambodża kontra Tajlandia – brak protestu doprowadził do uznania

 Preskrypcja to cicha zwycięstwo – ale tylko jeśli nikt nie protestuje.

4.4 Inne formy nabycia terytorialnego

Nie wszystkie nabycia terytorialne są kontrowersyjne – niektóre są uznawane na mocy prawa międzynarodowego i często regulowane traktatem.

Cesja – Umowny transfer terytorium

- Państwo dobrowolnie ceduje terytorium innemu państwu
- Zwykle odbywa się to poprzez traktat dwustronny
- Przykłady: ○ **Zakup Alaski** (USA od Rosji, 1867)
- **Przekazanie Hongkongu** (Wielka Brytania do Chin, 1997)

Orzeczenie – Nagroda sądowa

- Sądy międzynarodowe lub trybunały arbitrażowe decydują o roszczeniach terytorialnych
- Warunek wstępny:
Zgoda obu stron
- Przykłady:
 - **Burkina Faso kontra Mali** (MTS)
 - **Kamerun kontra Nigeria** (Półwysep Bakassi)

Akrecja – Naturalna formacja lądowa

- Nowe obszary lądowe są tworzone przez depozycję osadów lub aktywność wulkaniczną
- Uznawane na mocy prawa międzynarodowego, jeśli jest stałe i stabilne
- Przykład: ○ Nowe wyspy na Pacyfiku z erupcji wulkanicznych

🧠 Nie każdy stos piasku to państwo – ale niektóre powoli przekształcają się w jedno.

Wnioski:

Terri **nabycie torialne to dzisiaj prawna mina**

Forma nabycia	Dopuszczalność w prawie międzynarodowym Prawo	Uwaga
Okupacja	Ograniczona możliwość	Tylko dla naprawdę terytoriów bez właściciela
Aneksja	Zabronione	Naruszenie zakazu siły
Preskrypcja	"Sporny, ale uznawany"	Skuteczność + brak protestu są decydujące
Cesja	Dozwolone	Regulowane traktatem
Orzeczenie	Dozwolone	Decyzja sądowa
Akreacja	Dozwolone	"Naturalny proces, jeśli stały"

Każdy, kto chce roszczenia do terytorium państwowego, powinien polegać na pokojowych, prawnie uzasadnionych metodach – i pożegnać się z kolonialnymi fantazjami.

Rozdział 5:

Państwo De **Cesja i Transformacja – Sukcesja państwowa**

Co się dzieje, gdy państwo znika?

Państwa nie są prawami natury – powstają, zmieniają się i mogą zniknąć.

Gdy państwo przestaje istnieć lub przechodzi fundamentalną zmianę, w prawie międzynarodowym nazywa się to sukcesją państwową. Pytanie brzmi:

Co się dzieje z prawami, obowiązkami, traktatami, aktywami i długami starego państwa?

Formy Upadku państwa i Transformacji

Rozczłonkowanie – Upadek

Państwo całkowicie się rozpada na kilka nowych państw.

Oryginalne państwo przestaje istnieć.

Przykład	Opis
Związek Radziecki (1991)	Upadek na 15 państw sukcesyjnych; Rosja przejęła miejsce w ONZ
Czechosłowacja (1993)	Podział na Czechy i Słowację – oba nowe państwa

 W przypadku rozczłonkowania nie pozostaje żadne "państwo resztkowe" – wszyscy sukcesorzy są nowymi podmiotami prawa międzynarodowego.

Fuzja – Połączenie

Dwa lub więcej państw łączy się, aby utworzyć nowe państwo.
Stare państwa tracą swoją międzynarodową tożsamość prawną.

Przykład	Opis
Tanzania (1964)	Połączenie Tanganyki i Zanzibaru
Jemen (1990)	Zjednoczenie Północnego i Południowego Jemenu

 Fuzja jest rzadkością – wymaga jedności politycznej i restrukturyzacji prawnej.

Inkorporacja – Akcesja

Państwo przystępuje do istniejącego państwa i traci swoją międzynarodową tożsamość prawną.

Państwo przystępujące nadal istnieje.

Przykład	Opis
NRD → RFN (1990)	Akcesja NRD do Federalnej Republiki Niemiec Niemiec – brak nowej fundacji
Austria → III Rzesza (1938)	Nielegalna inkorporacja poprzez aneksję

📌 Inkorporacja jest prawnie dozwolona, jeśli jest dobrowolna i regulowana umową - w przeciwnym razie stanowi naruszenie prawa międzynarodowego.

⚖️ Skutki prawne sukcesji państw

📜 Traktaty

Rodzaj traktatu	Transfer przy sukcesji?
Traktaty terytorialne	Tak – automatycznie (np. traktaty graniczne)
Traktaty osobiste	Nie – musi być renegocjowany
Traktaty wielostronne	Sporny – często zasada "Czysta karta"

🧠 Byłe kolonie często powołują się na zasadę *tabula rasa* – brak automatycznego następstwa traktatowego.

💰 Aktywa i archiwa

- Aktywa państwowe są zazwyczaj dzielone proporcjonalnie.
- Archiwa są przekazywane, jeśli są istotne dla administracji.
- Szczególne regulacje dotyczące mienia kulturowego i zasobów strategicznych.

💵 Długi państwowe

- **Zasada:** Długi są przekazywane proporcjonalnie do państw sukcesyjnych.
- **Wyjątek:**
"Długi o *dieuses*" – długi zaciągnięte w celach opresyjnych nie muszą być przyjmowane .

Przykład	Ocena
Irak (2003)	Długi z epoki Saddama były częściowo nie przyjęte
Jugosławia (lata 90.)	Skomplikowana podział wśród państw sukcesyjnych

Konwencje Wiedeńskie o Sukcesji Państwowej

Konwencja	Treść	Status
WK o Traktatach (1978)	Zasady dotyczące następstwa traktatowego	Niska ratyfikacja (23 państwa)
WK o Aktywach , Archiwa , Długi (1983)	Zasady podziału państwa zasoby	Nie w mocy

⚠ W praktyce kwestie sukcesji zazwyczaj są rozwiązywane bilateralnie – konwencje jedynie dostarczają ramy.

Wnioski:

Państwa przychodzą i odchodzą – ale ich obowiązki pozostają

Obszar	Regulacja w praktyce prawa międzynarodowego / Peculiarności	
Traktaty	Czysta karta vs. automatyczny transfer	Politycznie motywowany wybór to często wspólne
Aktywa	Podział proporcjonalny	Punkt sporny dotyczący zasobów i dóbr kulturowych
Długi	Założenie lub odrzucenie	"Długi odrażające" jako moralny argument
Tożsamość	Nowe vs. kontynuujące	Rosja jako prawny następca ZSRR

Każdy, kto zakłada nowe państwo musi nie tylko kształtować przyszłość – ale także prawnie uregulować przeszłość.

Część IV:

Specjalne Terytoria i Nowe Wyzwania w Prawie międzynarodowym

Rozdział 6:

Wysokie Morza – Wolność i Odpowiedzialność

Wysokie morza są największym ciągłym obszarem na Ziemi - i nie należą do nikogo. Są globalnym dobrem wspólnym, otwartym dla wszystkich państw, ale także wymagają wspólnej odpowiedzialności.

Ich ramy prawne są regulowane w Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS) - "konstytucji oceanów."

UNCLOS – Porządek Prawny Morza

Konwencja Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS) z 1982 roku weszła w życie w 1994 roku i została ratyfikowana przez ponad 160 państw.

Reguluje:

- Wyznaczanie stref morskich
- Prawa i obowiązki państw brzegowych i państw śródlądowych
- Ochrona środowiska morskiego
- Wykorzystanie zasobów na dnie morskim i pod nim

Strefy Morskie zgodnie z UNCLOS

Strefa	Zasięg od linii brzegowej	Prawa państwa przybrzeżnego
Morze terytorialne	do 12 mil morskich	pełna suwerenność
Strefa przyległa	do 24 mil morskich	"Kontrola nad cłami, imigracją, zdrowiem"
Wyłączna strefa ekonomiczna (wyłączna strefa ekonomiczna)	do 200 mil morskich	Wyłączne prawa do zasobów
shelf kontynentalny	do 350 mil morskich	Prawa do zasobów dna morskiego
Wysokie Morza	poza wyłączną strefą ekonomiczną	Dobro wspólne – wolność dla wszystkich państwa

 Wysokie Morza zaczynają się tam, gdzie kończą się narodowe prawa suwerenne – a zaczyna się globalna odpowiedzialność.

Prawa i Obowiązki na Wysokich Morzach

UNCLOS gwarantuje pewne wolności – ale także obowiązki:

Wolności

- Nawigacja
- Przelot
- Układanie kabli podmorskich i rurociągów
- Budowa sztucznych wysp
- Rybołówstwo
- Badania naukowe

Obowiązki

- Ochrona środowiska morskiego
- Zwalczanie piractwa
- Kontrola nad statkami pływającymi pod własną flagą
- Współpraca w zakresie ratownictwa i bezpieczeństwa

 Państwa muszą zapewnić, że ich statki przestrzegają międzynarodowych przepisów – nawet na wysokich morzach.

Ochrona Środowiska na Wysokich Morzach

Środowisko morskie jest wrażliwe – i zagrożone przez przełowienie, zanieczyszczenie oraz zmianę klimatu. UNCLOS zobowiązuje wszystkie państwa do jego ochrony i zrównoważonego użytkowania.

Umowy Uzupełniające

Umowa	Treść
MARPOL	Zakaz zanieczyszczenia ze statków
Konwencja Londyńska	Zakaz zrzucania odpadów do morza
Umowa BBNJ (2023)	Ochrona bioróżnorodności poza granicami narodowymi krajową

 To Wysokie Morza nie są bezprawną przestrzenią – lecz systemem ekologicznym odpowiedzialności.

Zasoby Ryb i Dna Morskiego

Rybołówstwo

- Dozwolone dla wszystkich państw
- Musi być zrównoważone i zgodne z regulacjami
- Regionalne umowy rybackie regulują limity połowowe i środki ochronne

Dno morskie

- Dno morskie poza strefami krajowymi jest uważane za "wspólne dziedzictwo ludzkości"
- Zarządzane przez Międzynarodową Władzę Dna Morskiego (ISA)
- Reguluje górnictwo w głębokich wodach, licencjonowanie oraz ochronę środowiska

 Państwa nie mogą po prostu wykorzystywać zasobów – muszą przestrzegać globalnych zasad.

✓ Podsumowanie:

Wysokie Morza są wolne – ale nie bezprawne

Obszar	Prawa / Wolności	Obowiązki / Ograniczenia
Nawigacja	Dostępne dla wszystkich państw	Zgodność z bezpieczeństwem i normami środowiskowymi
Rybołówstwo	"Dozwolone, ale regulowane"	"Zrównoważony rozwój, ochrona gatunki zagrożone"
Badania	Otwarte, ale podlegające powiadomieniu	Współpraca, ochrona środowiska
Dno morskie	Użytkowanie poprzez licencjonowanie	"Kontrola ISA, ochrona ekosystemów głębinowych"

Każdy, kto chce założyć państwo lub zgłosić roszczenia morskie, musi znać - i respektować - UNCLOS. Ponieważ na wysokich morzach nie liczy się siła, ale prawo.

Rozdział 7:

Prawo Kosmiczne – Ostateczna Granica Prawa Międzynarodowego

Przestrzeń:

bezugraniczna, ale nie bezprawna

Przestrzeń nie jest bezprawnym królestwem.

Od początku podróży kosmicznych prawo międzynarodowe regulowało, co państwa mogą tam robić - a czego nie mogą.

Centralnym traktatem jest Traktat o Przestrzeni Kosmicznej z 1967 roku, znany również jako "Wielka Karta Praw Prawa Kosmicznego."

Traktat o Przestrzeni Kosmicznej 1967 – Podstawowe zasady

"Traktat w sprawie zasad regulujących działalność państw w zakresie eksploracji i wykorzystania przestrzeni kosmicznej, w tym Księżyca i innych ciał niebieskich" wszedł w życie w 1967 roku i został ratyfikowany przez ponad 110 państw.

Zasadnicze Zasady

Zasada	Znaczenie
Wolność Przestrzeni	Przestrzeń kosmiczna jest otwarta dla wszystkich państw – brak wyłączności prawa
Nieprzywłaszczenie	Żadne państwo nie może przywłaszczać części przestrzeni kosmicznej ani ciał niebieskich
Pokojowe wykorzystanie	Przestrzeń kosmiczna jest zarezerwowana na pokojowe cele
Odpowiedzialność państw	Państwa ponoszą odpowiedzialność za wszystkie działania – w tym działania podmiotów prywatnych
Międzynarodowa Współpraca	Państwa powinny wspierać w sytuacjach awaryjnych i wymieniać informacje

 Traktat o przestrzeni kosmicznej jest traktatem o współpracy – nie o prawie własności.

Odpowiedzialność i Rejestracja

Odpowiedzialność

- Państwa są nieograniczenie odpowiedzialne za szkody spowodowane przez swoje obiekty kosmiczne
- Dotyczy szkód na Ziemi, w przestrzeni powietrznej i w przestrzeni kosmicznej
- **Przykład:** Kosmos 954 (1978) – radziecki satelita spada nad Kanadą
→ odszkodowanie

Rejestracja

- Państwa muszą rejestrować swoje obiekty kosmiczne
- Uregulowane w Konwencji Rejestracyjnej (1975)
- **Cel:** Przejrzystość, identyfikowalność, odpowiedzialność

 Kto uruchamia, ponosi odpowiedzialność – i musi zgłosić.

Górnictwo Kosmiczne – Własność w próżni?

Traktat o przestrzeni kosmicznej zabrania przywłaszczenia ciał niebieskich – ale nie zabrania wprost górnictwa zasobów.

To prowadzi do szarych obszarów prawnych.

Bieżące Wydarzenia

Państwo / Prawo	Treść
USA (2015)	Ustawa o przestrzeni pozwala na prywatną własność wydobytych zasoby
Luksemburg (2017)	Prawo do promowania górnictwa kosmicznego
Ocena prawa międzynarodowego	Sporny – stoi w sprzeczności z nieprzywłaszczeniem zasada traktatu

 Własność zasobów ≠ własność niebieskiego ciała – ale granica jest niejasna.

Śmieci Kosmiczne i STM – Porządek na Orbicie

Śmieci Kosmiczne

- Ponad 30 000 obiektów na orbicie – wiele z nich niesfunkcjonalnych
- Niebezpieczeństwo dla satelitów, stacji kosmicznych i misji
- Brak wiążących zasad dotyczących łagodzenia lub usuwania szczątków

STM (Zarządzanie Ruchem Kosmicznym)

- Koncepcja regulacji ruchu kosmicznego
- **Cel:** Bezpieczeństwo, koordynacja, unikanie kolizji
- Jeszcze brak międzynarodowych standardów wiążących

 Orbit staje się autostradą – ale bez zasad ruchu.

Problem Podwójnego Użytku – Cywilny czy Wojskowy?

Prawie wszystkie technologie kosmiczne mają potencjał "podwójnego zastosowania" – mogą być używane zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych.

Przykłady

- **GPS:** Nawigacja dla cywilów i wojska
- **Satelity:** Komunikacja, rozpoznanie, celowanie
- **Broń laserowa i przeciw-satelitarna:** potencjalne zagrożenie

 Th Traktat o przestrzeni kosmicznej zabrania broni na orbicie – ale nie wszystkich działań wojskowych

Podsumowanie:

Przestrzeń jest otwarta – ale nieuregulowana

Obszar	Prawa / Wolności	Obowiązki / Ograniczenia
Use	Otwarte dla wszystkich państw	"Pokojowe, współpracujące, przejrzyste"
Odpowiedzialność	Nieograniczona odpowiedzialność państwowa	"Obowiązek rejestracji, odszkodowanie za szkody"
Zasoby	"Górnictwo możliwe, własność sporny"	Brak przywłaszczenia ciał niebieskich
Szczątki / Ruch	Brak wiążących zasad	Dyskusja na temat STM i szczątków łagodzenie
Użycie militarne	"Podwójne zastosowanie dozwolone, broń zakazane"	Brak kontroli zbrojeń w kosmosie

Każdy, kto zakłada państwo – lub stację kosmiczną – musi znać prawo kosmiczne. Ponieważ nawet poza atmosferą prawo wyprzedza władzę.

Rozdział 8:

Regiony Polarne – Arktyka i Antarktyda: Różne Reżimy Prawne

Bieguny:

zwykle zimne, prawnie zasadniczo różne

Arktyka i Antarktyda to dwa z ostatnich wielkich dzikich obszarów na Ziemi – a jednocześnie są one geopolitycznie bardzo istotne.

Jednak podczas gdy Antarktyda jest uspokojona przez międzynarodowy system traktatowy, Arktyka staje się coraz bardziej sceną dla interesów strategicznych.

Antarktyda – Kontynent Pokoju i Nauki

Antarktyda jest kontynentem pokrytym lodem, nieposiadającym stałej ludności. Jego status prawny jest regulowany przez System traktatów antarktycznych.

Traktat Antarktyczny (1961)

Zasada Pokoju wykorzystanie	Znaczenie Działalność wojskowa jest zabroniona
Wolność naukowa	Badania są dozwolone i powinny być skoordynowane
Roszczenia terytorialne	"Istniejące roszczenia są 'zamrożone', nowe są wyłączone"
Ochrona Środowiska	Ścisłe zasady poprzez Ochronę Protokół Ochrony Środowiska (1994)

Antarktyda jest modelem międzynarodowej współpracy – oraz obszarem chronionym dla nauki.

Protokół Ochrony Środowiska

- Zakaz transportu oleju opałowego
- Obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko
- Ochrona wrażliwych ekosystemów i gatunków

 Antarktyda nie jest bezprawną przestrzenią – lecz specjalnym obszarem regulowanym ekologicznie

Arktyka – topniejący lód, rosnące interesy

Arktyka nie jest kontynentem, lecz oceanem otoczonym przez osiem państw. Jej ramy prawne opierają się na UNCLOS oraz regionalnej współpracy.

UNCLOS w Arktyce

- Państwa przybrzeżne mają prawa do wyłącznej strefy ekonomicznej i shelfu kontynentalnego
- Państwa mogą rościć sobie prawa do rozszerzonego dna morskiego
- Żegluga międzynarodowa pozostaje dozwolona – np. Przejście Północno-Wschodnie

 Zmiana klimatu sprawia, że Arktyka staje się dostępna – i politycznie kontestowana.

Rada Arktyczna (1996)

Państwa członkowskie	Function
"Kanada, Dania, Finlandia, Islandia, Norwegia, Rosja, Szwecja, USA"	Forum zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska
Państwa Obserwatorzy	"np. Niemcy, Chiny, Indie"
Organizacje rdzennych mieszkańców	Prawo do uczestnictwa w decyzjach

 Rada Arktyczna nie jest międzynarodowym organem prawnym – lecz ważnym forum koordynacyjnym.

Zasoby i Szlaki żeglugowe

Zasoby

- Ropa, gaz, metale rzadkie pod dnem morskim
- Zasoby rybne w zmieniających się ekosystemach
- UNCLOS reguluje użytkowanie – ale konflikty są zaprogramowane

Szlaki żeglugowe

- Przejście Północno-Wschodnie i Przejście Północno-Zachodnie stają się wolne od lodu
- Strategicznie istotne dla handlu i wojska
- Międzynarodowe przepisy dotyczące bezpieczeństwa i ochrony środowiska są konieczne

 Arktyka nie jest Antarktyką - tutaj obowiązują krajowe roszczenia i interesy ekonomiczne.

Wnioski:

Dwa bieguny – Dwa światy

Region	Reżim prawny	Potencjał użytkowania / konfliktu
Antarktyda	Traktat Antarktyczny + Ochrona Środowiska Protokół	"Pokojoy, naukowy, współpracy"
Arktyka	UNCLOS + Rada Arktyczna	"Ukierunkowany na zasoby , strategicznie kontestowany"

Każdy, kto chce założyć państwo lub zgłosić roszczenia polarne, musi znać różnice – i respektować zasady.

Ponieważ w końcu nie liczy się, kto roszczenia zgłasza najgłośniejsze, ale kto działa w sposób prawnie uzasadniony.

Rozdział 9:

Międzynarodowe

drogi wodne - Rzeki, Kanały i Cieśniny s

Drogi wodne:

Lifelines of the World

Międzynarodowe Szlaki Wodne mają kluczowe znaczenie dla handlu, transportu i zarządzania zasobami.

Łączą państwa, przekraczają granice i wymagają międzynarodowych regulacji prawnych, które równoważą suwerenność i współpracę.

9.1 Międzynarodowe Rzeki – Sprawiedliwe Wykorzystanie i Współpraca

Wiele rzek przepływa przez kilka państw – a zatem stanowią wspólny zasób. Prawo międzynarodowe reguluje ich wykorzystanie na podstawie zasady "sprawiedliwego i rozsądnego wykorzystania."

Podstawowe zasady

Zasada	Znaczenie
Sprawiedliwe Wykorzystanie	Wszystkie państwa brzegowe mają prawo do korzystania – proporcjonalnie i sprawiedliwie
Zapobieganie Znaczącej Szkodzie	Państwa nie mogą w sposób nierozsądny dyskryminować innych
Obowiązek Informowania	Państwa muszą informować o planowanych działaniach

Komisje Rieczne

- Instytucje do koordynacji technicznej i politycznej
- **Przykład:** Komisja Rzeki Mekong, Komisja Dunajska
- **Cel:** Zapobieganie Konfliktom, zrównoważone użytkowanie, zarządzanie danymi

 Rzeki nie są jednokierunkowymi ulicami – lecz systemami wielostronnymi.

9.2 Międzynarodowe Kanały - Sztuczne Połączenia o Globalnym Znaczeniu

Sztuczne drogi wodne, takie jak Kanał Sueski, Kanał Panamski i Kanał Kilski, są strategicznie niezbędne - i podlegają specjalnej regulacji prawnej na poziomie międzynarodowym.

Kanał Sueski

- **Konwencja Stambulska (1888):**
Wolny tranzyt dla wszystkich statków
- Egipt może odmówić przejścia z powodów obronnych
- Nacjonalizacja w 1956 roku – przyczyna Kryzysu Sueskiego

Kanał Panamski

- Początkowo pod kontrolą USA (1903–1999)
- **Traktaty Torrijosa-Cartera (1977):**
Przekazanie do Panamy, gwarancja neutralności
- Dziś pod administracją panamską

Kanał Kilski

- Najczęściej uczęszczany sztuczny szlak wodny na świecie
- **Artykuł 380 Traktatu Wersalskiego:**
Otwarte dla wszystkich pokojowych narodów
- Pod niemiecką administracją, ale z międzynarodowym statusie

Kanały są infrastrukturą krajową o międzynarodowej odpowiedzialności.

9.3 Cieśniny – Przejazd tranzytowy i suwerenność

Cieśniny łączą dwie części wysokich mórz lub wyłącznej strefy ekonomicznej i są niezbędne dla żeglugi międzynarodowej. UNCLOS reguluje ich wykorzystanie poprzez prawo do przejazdu tranzytowego.

Przejazd tranzytowy (UNCLOS art. 38)

Cechy	Znaczenie
Nieprzerwany przejazd	Statki i statki powietrzne mogą przechodzić bez opóźnień
Brak wcześniejszej autoryzacji	Państwa nie mogą odmawiać przejścia
Środki bezpieczeństwa	Państwa przybrzeżne mogą wprowadzać zasady dotyczące bezpieczeństwa i ochrony środowiska

Przykłady cieśnin

Cieśnina	Znaczenie
Cieśnina Ormuz	Połączenie między Zatoką Perską a Morzem Arabskim
Bosfor i Dardanele	Dostęp do Morza Czarnego
Cieśnina Gibraltarska	Połączenie między Atlantykiem a Morzem Śródziemnym

 Cieśniny są strefami o wrażliwym statusie prawnym w prawie międzynarodowym – między interesem globalnym a kontrolą narodową.

Podsumowanie:

Drogi wodne są mostami – a nie granicami

Typ	Reżim prawny	Peculiarność / Przykłady
Rzeki	"Sprawiedliwe wykorzystanie, współpraca"	"Dunaj, Nil, Mekong"
Kanały	Umownie międzynarodowe	Suez, Panama, Kanał Kilski
Cieśniny	Przejazd tranzytowy zgodnie z UNCLOS	"Ormuz, Gibraltar, Bosfor"

Każdy, kto zakłada państwo lub ma dostęp do wód, musi wiedzieć: woda łączy – ale tylko wtedy, gdy zasady są jasne.

Rozdział 10:

Eksterytorialność i Status Specjalny – Kiedy Terytoria są "Inne"

Czym jest eksterytorialność?

Eksterytorialność odnosi się do szczególnego statusu prawnego niektórych miejsc, instytucji lub obiektów, w których normalna suwerenność terytorialna jest ograniczona lub zawieszona.

Nie chodzi o "zagraniczne terytorium", lecz o funkcjonalne wyjątki od zasady terytorialności.

10.1 Obiekty dyplomatyczne – Immunitet, nie Własność

Misje dyplomatyczne, takie jak ambasady i konsulaty, cieszą się specjalną ochroną – regulowaną przez Wiedeńskie Konwencje o Stosunkach Dyplomatycznych i Konsularnych (VCDR/VCCR).

Podstawowe zasady (VCDR 1961)

Obszar ochrony	Znaczenie
Nietykalność pomieszczeń	"Brak przeszukania, zajęcia lub wejścia bez zgody"
Immunitet dyplomatów	Brak ścigania karnego przez państwo gospodarza
Ochrona Archiwów	Dokumenty są chronione przez cały czas – nawet poza ambasadą

Eksterytorialność to mit – ambasady pozostają częścią państwa gospodarza, ale podlegają szczególnym zasadom.

Szczególne przypadki

● **Julian Assange w Ambasadzie Ekwadoru:** Brak prawa do azylu, ale ochrona przed dostępem

● **Dzieci dyplomatów:** Immunitet tylko za oficjalne działania

10.2 Bazy wojskowe – Cudzoziemskie wojska, Prawo międzynarodowe?

Bazy wojskowe za granicą podlegają złożonym regulacjom – zazwyczaj na mocy traktatów dwustronnych lub umów wielostronnych, takich jak Umowa NATO o Statusie Sił (SOFA).

Umowa NATO o Statusie Sił (SOFA)

Regulacja	Znaczenie
Jurysdykcja	Państwo gospodarza ma podstawową jurysdykcję karną – państwo wysyłające może zgłaszać wyjątki
Zwolnienie podatkowe	Oddziały są zwolnione z lokalnych podatków
Regulacje importowe	Zwolnienie celne dla materiałów wojskowych

Wsparcie gospodarza (HNS)

- Wsparcie ze strony państwa gospodarza: infrastruktura, logistyka, zaopatrzenie
- Regulowane traktatem – np. poprzez umowy stacjonowania

 Bazy wojskowe nie są "mini-państwami" – ale są prawnie chronione.

Przykłady

- **Baza Lotnicza Ramstein (Niemcy):**
amerykańska baza o statusie specjalnym
- **Okinawa (Japonia):** obecność USA z lokalnymi protestami i napięciami prawnymi

10.3 Szczególne przypadki – Kiedy prawo międzynarodowe spotyka się z ciekawostkami

Platformy naftowe

- Często znajdują się poza suwerennością narodową
- UNCLOS reguluje użytkowanie, bezpieczeństwo i ochronę środowiska
- Brak eksterytorialności – ale funkcjonalne zasady specjalne

Toalety samolotowe

- Statki powietrzne podlegają prawu państwa flagi
- Przepisy prawa na pokładzie są uważane za popełnione na terytorium zarejestrowanego państwa
- **Przykład:** Urodzenie lub morderstwo na pokładzie samolotu → jurysdykcja prawna zgodnie z rejestracją

Mikronacje

- Samozwańcze "państwa" bez międzynarodowego uznania prawnego
- **Przykłady:**
 - **Sealand** (platforma na Morzu Północnym)
 - **Liberland** (między Chorwacją a Serbią)
 - **Molossia** (USA, Nevada)

Cechy	Ocena
Terytorium państwowe	Głównie minimalne lub symboliczne
Ludność państwa	"Rodzina, przyjaciele, społeczność online"
Władza państwowa	"Dekoracyjne , nieefektywne"
Stosunki międzynarodowe	"Brak uznania, brak traktatów"

 Mikronacje to kreatywne eksperymenty – ale nie są podmiotami prawa międzynarodowego.

Podsumowanie:

Eksterytorialność jest rzadka – ale fascynująca

Obszar	Status prawny	Peculiarności / Ograniczenia
Obiekty dyplomatyczne	"Immunitet, brak eksterytorialności"	"VCDR, ochrona przed dostępem"
Bazy wojskowe	"Regulowane traktatem, ograniczone jurysdykcja"	"NATO-SOFA, HNS"
Szczególne przypadki	"Funkcjonalne szczególne zasady, brak status państwowy"	"UNCLOS, prawo powietrzne, mikronacje"

Każdy, kto chce założyć państwo, może marzyć o eksterytorialności – ale powinien opierać się na solidnych podstawach prawnych.

Przegląd Mikronacji – Kreatywne Państwa bez Uznania

Mikronacje to samoproklamowane "państwa", które zazwyczaj powstają w wyniku protestu, sztuki, satyry lub osobistej pasji.

Często spełniają indywidualne kryteria statusu państwowego - ale żadne z nich nie są uznawane w ramach prawa międzynarodowego.

Porównanie Wybranych Mikronacji

Nazwa	Rok Założenia	Lokalizacja / Peculiarność	Terytorialne	Prawo międzynarodowe Status
Sealand	1967	Platforma Morska (Morze Północne)	"Własna flaga, paszporty, konstytucja"	Nieuznawane
Liberland	2015	"Ziemia niczyja (Dunaj, HR/RS)"	"Roszczenie terra nullius, libertariańska ideologia"	Nieuznawane
Molossia	1977	"Nevada, USA"	"Humor monarchia, własna waluta"	Nieuznawane
Hutt River	1970–2020	Protest podatkowy w Australii	Zachodniej przeciwko australijskiemu rząd	Rozwiązany
Ladonia	1996	Południowa Szwecja (rezerwat przyrody)	Projekt artystyczny z jego własny rząd	Nieuznawane

nie są prawnie państwami – ale kulturowo i kreatywnie często bardzo żywe .

Przykład:

Struktura umowy o rozmieszczeniu (Wsparcie gospodarza)

Umowa o rozmieszczeniu reguluje obecność zagranicznych sił zbrojnych na terytorium państwa gospodarza.

Zwykle opiera się na Umowie NATO o Statusie Sił (SOFA) i jest uzupełniana umowami dwustronnymi.

Model struktury umowy stacjonowania

UMOWA STACJONOWANIA

pomiędzy Stanem X a Stanem Y

Wstęp

- Cel umowy
- Odniesienie do istniejących traktatów (np. NATO-SOFA)

Artykuł 1 – Definicje

- Terminy takie jak "siły," "obiekty," "państwo gospodarza," "państwo wysyłające"

Artykuł 2 – Dozwolone działania

- Ćwiczenia wojskowe, logistyka, infrastruktura

Artykuł 3 – Jurysdykcja

- Jurysdykcja karna: przede wszystkim państwo gospodarza, wyjątki dla państwa wysyłającego

Artykuł 4 – Regulacje podatkowe i celne ● Zwolnienie podatkowe dla sił, zwolnienie celne dla materiału

Artykuł 5 – Ochrona Środowiska i Bezpieczeństwo ● Zgodność z krajowymi standardami, odpowiedzialność za szkody

Artykuł 6 – Czas trwania i Zakończenie

- Czas trwania, przedłużenie, zasady wypowiedzenia

Artykuł 7 – Rozstrzyganie Sporów ● Mechanizmy konsultacyjne, procedury arbitrażowe

Podpisy

- Przedstawiciele obu państw

 Taka umowa nie jest wolnym przepustką – lecz precyzyjnie zrównoważony m zestawem zasad między suwerennością a współpracą.

Pakiet startowy dla założycieli państw

Jak założyć państwo – klasyczne, eksperymentalne lub symboliczne

1. Podstawowe wymagania: Co definiuje państwo?

Zgodnie z Konwencją Montevideo (1933), państwo potrzebuje:

Kryterium	Znaczenie
Terytorium państwowe	Wyraźnie określone terytorium z efektywną kontrolą
Ludność państwa	Stała ludność z prawnym związkiem z państwo
Władza państwowa	Funkcjonujący rząd z egzekwowaniem zdolność
Stosunki Międzynarodowe	Zdolność do nawiązywania stosunków dyplomatycznych

Te kryteria są konieczne – ale niewystarczające do uznania międzynarodowego.

2. Klasyczne Ścieżki do Zakładania Państwa

Sekcesja – Oddzielenie od istniejącego państwa

- Tylko legitymacja w przypadkach najcięższych naruszeń praw człowieka (secesja naprawcza)

● Przykłady:

Kosowo, Bangladesz

- Międzynarodowo kontrowersyjne, politycznie ryzykowne

Sukcesja – Umowne przyjęcie praw suwerennych

- Poprzez umowę dwustronną lub mediację międzynarodową

● Przykłady: Sudan

Południowy, Czechosłowacja

- Prawnie stabilny, ale politycznie złożony

⚠ Obie drogi wymagają negocjacji dyplomatycznych i międzynarodowej akceptacji.

3. Modele eksperymentalne: Mikronacje i Specjalne Terytoria

Załóż mikronację

- Symboliczne zakładanie państwa z własną flagą, konstytucją, walutą
- Brak międzynarodowego statusu prawnego, ale wpływ kulturowy i medialny
- **Przykłady:** Sealand, Liberland, Molossia

Samorząd czy status specjalny

- Wykorzystanie istniejących luk prawnych lub specjalnych regulacji
- **Przykłady:** Strefy autonomiczne, strefy wolnego handlu, obiekty eksterytorialne
- **Cel:** de facto samookreślenie bez formalnego statusu państwowego

🧠 Kreatywność nie zastąpi uznania – ale może przyciągnąć uwagę.

4. Modele oportunistyczne:

Upadek, Upadłość, Ziemia niczyja

Wykorzystanie Upadłości Państwa lub Rozczłonkowania

- Przygotowanie do upadku państwa (np. poprzez wojnę, długi, rozwiązanie)
- **Przykład:** Związek Radziecki → Rosja, Ukraina itd.
- Możliwość założenia państwa następcy lub kontrolowania terytorium

Zajmij Ziemię niczyją

- *Terra nullius* praktycznie nie istnieje dzisiaj – ale są pasy graniczne bez wyraźnej suwerenności
- **Przykład:** Bir Tawil (pomiędzy Egiptem a Sudanem)
- Międzynarodowo kontrowersyjny, ale symbolicznie użyteczny

 Ci, którzy są przygotowani, mogą działać w momencie kryzysu.

5. Wykorzystaj Prawa Specjalne:

Prawa stacjonowania i Eksterytorialność

Prawa stacjonowania

- Utworzenie bazy wojskowej lub cywilnej o statusie specjalnym
- Regulowane traktatem z istniejącym państwem
- **Przykład:** Baza Lotnicza Ramstein (USA w Niemczech)

Eksterytorialność

- Wykorzystanie immunitetu dyplomatycznego lub funkcjonalnych stref specjalnych
- **Przykład:** ambasady, konsulaty, organizacje międzynarodowe
- Nie jest oddzielnym państwem, ale prawnie chronionym

 Specjalne prawa nie są substytutem statusu państwowego – ale narzędziami strategicznymi.

6. Międzynarodowa zdolność prawna jako osoba lub organizacja

Osoba fizyczna

- Założenie stowarzyszenia, fundacji lub NGO o międzynarodowym zasięgu
- Rejestracja w organizacjach międzynarodowych (np. ECOSOC, Oddział ONZ-NGO)
- Budowanie sieci dyplomatycznych i uczestnictwo w konferencjach

Organizacja

- Wykorzystanie miękkiej siły: kultura, nauka, ochrona środowiska
- Budowanie "quasi-państwa" z administracją, symboliką i obecnością publiczną
- **Przykład:** państwa wirtualne, cyfrowe narody, zarządzanie oparte na blockchainie

 Możliwość działania wynika z widoczności, struktury i jasności prawnej.

Plan krok po kroku na zakładanie państwa

1. **Opracowanie koncepcji:** Nazwa, konstytucja, rząd, ludność
2. **Zabezpieczenie terytorium:** prawnie, symbolicznie lub umownie
3. **Zbuduj strukturę prawną:** Obywatelstwo, instytucje, administracja
4. **Komunikacja międzynarodowa:** Strona internetowa, dyplomacja, obecność w mediach
5. **Dąż do uznania:** Rozmowy dwustronne, status NGO, kontakty z ONZ
6. **Działaj zgodnie z prawem:** Zrzeczenie się przemocy, prawa człowieka, przejrzystość
7. **Strategia długoterminowa:** Zrównoważony rozwój, współpraca, realizm

Rozdział 11:

Mikronacje i Autoregulacja – Między Symboliką a Prawem

Mikronacje:

Kreatywne Państwa bez Uznania

Mikronacje to samozwańcze "państwa", które zazwyczaj powstają w wyniku protestu, sztuki, satyry lub osobistej pasji.

Często spełniają indywidualne kryteria statusu państwowego – ale żadne z nich nie są uznawane w ramach prawa międzynarodowego.

Mikronacja na Twojej Własnej Farmie - Krok po Kroku

Chcesz ogłosić swoją farmę państwem?

Oto symboliczna ścieżka:

Przewodnik krok po kroku

1. **Zdefiniuj terytorium** – Wyznacz nieruchomości, stwórz mapę – Poinformuj sąsiedztwo (opcjonalnie)
2. **Sporządź Konstytucję** – Podstawowe prawa, rząd, forma państwa – Humor jest dozwolony, ale struktura jest ważna
3. **Zaprojektuj Flagę i Symbole** – Flaga narodowa, herb, hymn – Stwórz rozpoznawalność
4. **Wprowadź Własną Walutę** – Symbolicznie lub jako voucher – Przykład: "Valora," "Molossian Dollar"
5. **Przyznaj Obywatelstwo** – Dokumenty paszportowe, karty członkowskie – Możliwa rejestracja online
6. **Strona internetowa i Relacje publiczne** – Obecność cyfrowa, media społecznościowe – Zaproszenie do uznania dyplomatycznego

Ważne:

Wszystko pozostaje symboliczne – brak prawnego rozdzielania od państwa niemieckiego.

Suwerenność symboliczna – Co jest dozwolone?

Element	Status prawny w Niemczech
Flaga, Hymn	"Dozwolone, pod warunkiem, że nie ma oficjalnych insygniów naruszone"
Waluta	Dozwolone jako voucher lub przedmiot kolekcjonerski
Paszporty	Dozwolone jako produkt fantazyjny – nie jako dokument tożsamości
Konstytucja	Dozwolone – ale nie ma skutku prawnego
Podatki, Prawo	Nie dozwolone – podlega prawu niemieckiemu

 Każdy, kto działa w charakterze suwerennym (np. policja, sąd) narusza obowiązujące prawo

Państwa wirtualne i Roszczenia pozaziemskie

Państwa wirtualne

- Cyfrowe narody z internetową konstytucją, obywatelami i administracją
- **Przykład:** Bitnation, NationStates, zarządzanie oparte na DAO
- **Cel:** globalna społeczność, cyfrowe samostanowienie

Roszczenia pozaziemskie

- "Państwa" na Księżycu lub Marsie – często symboliczne lub satyryczne
- **Przykład:** Ambasada Księżycowa, Asgardia
- **Prawnie niedopuszczalne zgodnie z prawem międzynarodowym:**
Traktat o przestrzeni kosmicznej zabrania przywłaszczenia

 Przestrzeń należy do wszystkich – ale wyłącznie do nikogo.

Samoadministratory – Status prawny i ograniczenia

"Samozarządzający" odrzucają porządek prawny państwa i powołują się na swoją rzekomą suwerenność.

Ocena prawna

Zachowanie	Ocena przez Niemieckie władze
Odmowa władz	Brak prawa do rezygnacji z systemu prawnego
Własne dokumenty (np. paszporty)	Nieuznawane – możliwe fałszerstwo dokumentów
"Reichsbürger" Argumentacja	Istotne dla Biura Ochrony Konstytucji Konstytucji

 Autoregulacja ≠ Mikronacji. Mikronacje są symboliczne – samozarządzający są często ideologiczni i nielegalni.

Wnioski:

Mikronacje są dozwolone – pod warunkiem, że pozostaną symboliczne **C**

Model	Status prawny	Ryzyko / Potencjał
Mikronacja	Symbolicznie dozwolone	"Kreatywne, efektywne w mediach, prawnie nieszkodliwe"
Wirtualne państwo	"Cyfrowe, globalne, symboliczne"	"Innowacyjne, ale bez międzynarodowy skutek prawny"
Autoregulacja	Nielegalny	"Konflikt z władzami, istotny kryminalnie"
Państwo kosmiczne	Wykluczone na mocy prawa międzynarodowego prawo	"Satyra, ale niekwalifikująca się do uznania"

Każdy, kto chce założyć państwo, może zacząć od mikronacji – ale powinien wiedzieć, gdzie leżą granice prawne.

Rozdział 12:

Traktaty prawa międzynarodowego i prawa suwerenne – Sztuka sukcesji państwowej

Traktaty jako narzędzie statusu państwowego

W prawie międzynarodowym traktaty nie są tylko politycznymi deklaracjami zamiarów – są to instrumenty konstytucyjne do ustanawiania, transferu i zakończenia praw suwerennych.

Centralnym ramowym regulacyjnym jest Wiedeńska konwencja o prawie traktatów (VCLT) z 1969 roku.

Wiedeńska konwencja o prawie traktatów (VCLT)

Podstawowe zasady

Artykuł / Zasada	Znaczenie
Art. 2 VCLT	Definicja: Traktat = pisemna umowa między podmiotami prawa międzynarodowego
Art. 26 VCLT	<i>pacta sunt servanda</i> – traktaty muszą być przestrzegane
Art. 31–33 VCLT	"Interpretacja zgodnie z treścią, kontekstem, celem "
Art. 60 VCLT	Wypowiedzenie z powodu naruszenia traktatu
Art. 62 VCLT	<i>klausula rebus sic stantibus</i> – zmiana okoliczności

VCLT ma zastosowanie tylko między państwami – ale jego zasady kształtują również praktykę sukcesji państwowej.

Sukcesja państwowa na mocy traktatu – Wymagania wstępne i Magiczne zdanie

Sukcesja państwowa oznacza, że jedno państwo przejmuje prawa i obowiązki innego – np. w przypadku upadku, fuzji lub transferu umownego.

Wymagania wstępne dla skutecznej sukcesji

1. **Dwa porównywalne podmioty** – "cedujący" i "otrzymujący" państwo lub podmiot prawny – **Przykład:** Związek Radziecki → Federacja Rosyjska2.

Podstawa umowna – Pisemna, jednoznaczna, skuteczna na mocy prawa międzynarodowego – Odniesienie do konkretnych praw, obowiązków, terytoriów 3.

 Magiczne zdanie – "Przeniesione ze wszystkimi prawami i obowiązkami" – Konstytutywne dla ciągłości międzynarodowej tożsamości prawnej – Musi być sformułowane jasno i jednoznacznie 4. **Nabywca / Nabywca** – Może być państwem, organizacją międzynarodową lub nawet osobą fizyczną – Ta ostatnia tylko o w symbolicznej lub eksperymentalnej sukcesji

 Bez wyraźnej formuły umownej, sukcesja pozostaje politycznie kontrowersyjna i prawnie niepewna.

Przykład:

Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98

(Niemiecki: Staatensukzessionsurkunde 1400/98) Irrewersybilny dokument regulujący całkowity transfer praw suwerennych.

■ Struktura (uproszczona)

Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98

Pomiędzy:

Podmiot prawny cedujący [Nazwa] i

Podmiot prawny przyjmujący [Nazwa]

Wstęp:

W uznaniu zasad prawa międzynarodowego oraz potrzeby uporządkowanej sukcesji...

Artykuł 1 – S przedmiot transferu Wszystkie prawa, obowiązki, traktaty, aktywa i prawa suwerenne

...

Artykuł 2 – Magiczna Formuła "Przeniesione ze wszystkimi prawami i obowiązkami"

Artykuł 3 – Wejście w życie Po podpisaniu przez obie strony

Artykuł 4 – Powiadomienie stron trzecich Informacje dla ONZ, sąsiednich państw, organizacji międzynarodowych

Podpisy: Przedstawiciele obu podmiotów prawnych **Data:** [DD.MM.YYYY]

🧠 Suk Akty są rzadkie – ale pokazują, jak status państwowy może być również tworzony przez traktat

✓ Wnioski:

Traktaty są DNA Prawa międzynarodowego

Element	Znaczenie
VCLT	Fundament dla wszystkich traktatów prawa międzynarodowego
Traktat sukcesyjny	Narzędzie do uporządkowanego transferu państw
Magiczne zdanie	Klucz do ciągłości i legitymacji
Podobne tematy	Warunek międzynarodowej skuteczności prawnej
Nabywca / Nabywca	Może być także symboliczny lub eksperymentalny

Każdy, kto chce założyć lub przejąć państwo, potrzebuje nie tylko wizji – ale także traktatu z magicznym zdaniem.

Rozdział 13: Polityka uznawania – Jak Państwa Uznają Inne Państwa

Uznanie uznanie państwa przez inne państwa nie jest aktem czysto prawnym, lecz wysoce politycznym procesem. S.

Określa ono stosunki dyplomatyczne, współpracę gospodarczą oraz uczestnictwo w organizacjach międzynarodowych.

Ten rozdział oświetla różne formy uznania, ich prawne i polityczne implikacje oraz konkretne studia przypadków.

Uznanie de facto vs. Uznanie de jure

Uznanie de facto

- **Znaczenie:**
Państwo jest faktycznie traktowane jako istniejące i zdolne do działania, bez formalnego uznania dyplomatycznego.
- **Przykład:**
Wiele państw utrzymuje relacje gospodarcze z Tajwanem, nie uznając go oficjalnie za państwo.

● **Konsekwencja:** Brak ambasad, ale często konsulatory lub misje handlowe.

Uznanie de jure

- **Znaczenie:** Państwo jest oficjalnie i prawnie uznawane za suwerenne zgodnie z prawem międzynarodowym.
- **Skutek:** Pełne stosunki dyplomatyczne, ambasady, traktaty wielostronne.
- **Przykład:** Niemcy uznają Francję de jure – ze wszystkimi konsekwencjami dyplomatycznymi.

Formy pośrednie

- Niektóre państwa stosują "strategiczną niejednoznaczność": Unikają jasnych stwierdzeń, aby obejść napięcia geopolityczne.

Automatyczne uznanie poprzez zawarcie traktatu

Często pomijanym mechanizmem jest **ciche uznanie** poprzez traktaty dwustronne:

● Kiedy państwo zawiera traktat prawa międzynarodowego z innym (np. w sprawie handlu, regulacji granicznych lub współpracy), to państwo jest **automatycznie uznawane za podmiot prawa międzynarodowego**.

● **Przykład:** Jeśli Państwo A zawiera umowę graniczną z Państwem B, A uznaje istnienie i integralność terytorialną B.

- **Ograniczenie:**

To uznanie jest często **funkcjonalnie ograniczone** - dotyczy tylko konkretnego traktatu i może być relatywizowane politycznie.

Strategie uznania przez Członków ONZ

Nowo powstałe lub sporne państwo może podjąć różne kroki w celu uzyskania uznania międzynarodowego:

● **Wykorzystanie sojuszy regionalnych:** Uznanie przez sąsiednie państwa lub organizacje regionalne (np. Unia Afrykańska, Liga Arabska).

● **Dyplomacja symboliczna:** Udział w międzynarodowych konferencjach, zapraszanie delegacji, wydawanie paszportów.

s.

- **Miękka siła:**

Budowanie relacji kulturalnych, naukowych lub gospodarczych, np. poprzez uniwersytety, NGO lub inicjatywy technologiczne.

- **Dążenie do członkostwa w ONZ:**

Trudny, ale symbolicznie znaczący krok - wymaga zatwierdzenia Rady Bezpieczeństwa i Zgromadzenia Ogólnego.

Tajwan, Palestyna, Kosowo

Państwo	Status	Uznanie przez ONZ Członkowie	Peculiarności
Tajwan	Państwo de facto	~13 państwa (2025)	"Roszczenie Chin o to, część ich terytorium. Wiele państw nie uznaje oficjalnie Tajwanu, ale utrzymuje intensywne relacje."
Palestynę	Państwo obserwator na UN	~130 państwa	"Uznawane przez wiele krajów, ale nie jako członek ONZ. Izrael oraz niektóre zachodnie państwa odmówić uznania."
Kosowo	Częściowo uznawane	~100 państwa	"Jednostronna deklaracja niepodległości w 2008. Nieuznawane przez Serbię, Rosję, Chiny. Nie jest członkiem ONZ "

Wnioski

Uznanie nie jest działaniem binarnym, lecz grą dyplomatyczną z wieloma szarymi obszarami. Każdy, kto chce założyć państwo, musi nie tylko spełniać kryteria prawne, ale także działać strategicznie:

poprzez traktaty, sojusze i symboliczną obecność.

Scena międzynarodowa jest otwarta – ale wymaga cierpliwości, umiejętności i często kompromisów.

Rozdział 14:

Delimitacja granic poprzez umowy sieciowe – gdy infrastruktura rozszerza prawa suwerenne

Granice to nie tylko linie – są także rurociągami

W klasycznym prawie międzynarodowym granice są definiowane przez traktaty, cechy naturalne lub historyczne roszczenia.

Jednak w nowoczesnym świecie techniczne infrastruktury odgrywają również rolę – szczególnie w przypadku sukcesji państwowej, zakupów terytorialnych oraz transferu praw rozwojowych.

Delimitacja granic poprzez traktat o sukcesji państwowej

Traktat o sukcesji państwowej może przenieść nie tylko terytorium, ale także infrastrukturę – taką jak sieci energetyczne, wodne, komunikacyjne czy transportowe.

Następujące zasady mają zastosowanie:

Zasada terytorialnej ekspansji opartej na sieci

- Jeśli sprzedawane rurociągi opuszczają pierwotnie zdefiniowane terytorium, terytorium suwerenne nabywcy rozszerza się wzdłuż tych sieci.
- Zewnętrzne włókna tworzą logiczne okrążenie – "wyspa sieciowa."
- Obszar wewnątrz tego okrążenia uznawany jest za terytorium ciągłe.
- Jeśli to się zdarzy nieumyślnie, odbywa się to kosztem sprzedawcy – automatyczna konsekwencja prawna.

 Sieć definiuje granicę – nie mapa.

Przykładowa Aplikacja

- Państwo sprzedaje terytorium z siecią energetyczną.
- Sieć rozciąga się poza granicę w sąsiednie regiony.
- Nabywca nabywa nie tylko terytorium, ale także strukturę sieci – a tym samym prawa suwerenne nad dostarczonymi obszarami.

Szczególny przypadek:

Sprzedaż Rozwoju jako jednostki

Co oznacza "rozwój jako jednostka"?

- Sprzedaż obejmuje nie tylko fizyczną sieć, ale także wszystkie prawa, obowiązki i komponenty.
- W ten sposób cała sieć jest transferowana – w tym struktury nakładające się, krzyżujące lub sąsiadujące.
- "Zarażenie" zachodzi z sieci do sieci – i może rozprzestrzeniać się przez granice narodowe.

Potencjalnie dotknięte sieci

Typ sieci	Potencjał Ekspansji
Sieci energetyczne	Rozwój regionalny do międzynarodowego
Rurociągi wodne	Dostawa z miejskiej do transgranicznej
Sieci światłowodowe	Infrastruktura cyfrowa o zasięgu globalnym
Kable podmorskie	Międzynarodowe połączenie → potencjalna terytorialna wpływ

 Połączenie fizyczne nie jest obowiązkowe – połączenia logiczne lub funkcjonalne również mogą prowadzić do zarażenia.

Efekt domina Ekspansji Terytorialnej

Jak działa "zarażenie"?

- Część sieci jest sprzedawana → , jeśli jest podłączona do innych części sieci → , te są uznawane za współtransferowane.
- Ekspansja zachodzi wzdłuż infrastruktury funkcjonalnej.
- Może to prowadzić do reakcji łańcuchowej – z regionu do regionu, z państwa do państwa.

Skutki prawne

- Sprzedawca traci prawa suwerenne do wszystkich dotkniętych obszarów sieci.
- Nabywca zyskuje kontrolę terytorialną, pod warunkiem, że sieci są uznawane za "rozwinętą jednostkę."
- Międzynarodowe kable podmorskie mogą być również dotknięte – z globalnymi implikacjami.

 Infrastruktura to władza – i może przesuwac granice.

Wnioski:

Kto sprzedaje sieci, sprzedaje więcej niż kable.

Element	Wpływ na prawa suwerenne
Linia Fizyczna	Bezpośrednia ekspansja terytorialna wzdłuż struktury
Połączenie Funkcjonalne	Pośrednia ekspansja poprzez logikę sieci
Jednostka Umowna	Całkowity transfer wszystkich komponentów
Niezamierzona Ekspansja	Skutki prawne na koszt sprzedającego
Międzynarodowe Sieci	Potencjalna globalna ekspansja terytorialna

Każdy, kto zakłada państwo lub dokonuje transferu terytorium, musi wiedzieć: infrastruktura nie jest neutralna – jest dźwignią prawa międzynarodowego.

Rozdział 15:

Sytuacja prawna od czasu Światowego Aktu Sukcesyjnego 1400/98

Koniec prawa międzynarodowego i narodziny globalnej struktury umów

1. Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 – Punkt zwrotny w prawie międzynarodowym

Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 to **nie** hipotetyczny dokument, lecz międzynarodowo skuteczny traktat, który przenosi wszystkie prawa, obowiązki i komponenty wszystkich traktatów NATO i ONZ na jednego nabywcę.

Reprezentuje

najważniejszy międzynarodowy dokument prawny w historii świata.

2. Łańcuch Traktatów:

Od NATO do ONZ

Punkt wyjścia:

Umowa NATO o Statusie Sił & Relacja Transferowa

- Akt oparty jest na międzynarodowej prawnej relacji transferowej między RFN a Królestwem Niderlandów.
- Relacja ta dotyczy stacjonowania holenderskich sił powietrznych w ZW-Niemczech – w ekstraterytorialnym obszarze NATO.
- Ponieważ siły holenderskie są w pełni zintegrowane z NATO, działały w imieniu całego sojuszu.

Struktura Traktatu NATO

- **Artykuł I:** Władza dowodzenia nad obiektami
- **Artykuł III:** Prawo do rozwoju i rozszerzania
- **Artykuł IV:** Jurysdykcja dyscyplinarna i karna
- Uzupełnione przez bilateralne umowy uzupełniające (np. Dodatkowa Umowa NATO 1951)

Integracja w ONZ

- NATO jest w zintegrowana jako organizacja regionalna zgodnie z Artykułem 53 Karty ONZ r.
- Wszystkie traktaty NATO mają zatem również zastosowanie w kontekście traktatów ONZ.
- T RFN i Królestwo Niderlandów działały zarówno dla NATO, jak i dla U N.

3. Decydujący fragment:

"Z wszystkimi prawami, obowiązkami i komponentami"

- To zdanie skutkuje całkowitym transferem całej treści umowy.
- Obejmuje nie tylko traktaty NATO, ale także wszystkie umowy bilateralne i wielostronne państw członkowskich ONZ.
- Łańcuch traktatów przeskakuje z traktatu do traktatu, aż wszystkie umowy międzynarodowe zostaną zintegrowane w akcie.

4. Ujednolicenie wszystkich stron traktatów

- Nabywca obecnie posiada obie strony wszystkich traktatów – prawa i obowiązki.
- Nie ma już zewnętrznej strony umowy.
- Umowy z samym sobą nie są wiążące → prawo międzynarodowe de facto wygasa.

5. Zastosowanie Zasady Tabula Rasa

- Nabywca nie jest zobowiązany do wypełnienia jakiegokolwiek obowiązku umownego.
- Może działać, ale nie musi.
- Prawo traktatów międzynarodowych kończy się – pozostaje tylko jeden podmiot globalnego traktatu.

6. Rzeczywistość prawna: Koniec Prawa Międzynarodowego

Cechy	Konsekwencja
Wszystkie traktaty w jednej ręce	"Brak mocy wiążącej, brak strony przeciwnej"
Brak zewnętrznej strony umowy	Rozwiązanie struktury traktatu
Nabywca jako jedyny posiadacz	"Absolutna władza prawna, ale brak obowiązku"
Międzynarodowy porządek prawny	De facto zakończone – brak podstaw do odwołania

7. Nowy Porządek Świata

- Nabywca ma podstawy prawne do zdefiniowania nowego porządku świata.
- Może to być oparte na jednolitym globalnym porządku prawnym.
- Stare państwa nie mają już legitymacji do roszczeń – ich okupacja byłych terytoriów jest nielegalna.
- Każde roszczenie jest równoważne – i równie nielegalne.
- Istnieje równowaga sił wykraczająca poza prawo międzynarodowe.

8. Wnioski:

Globalna Konstrukcja Prawna

- Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 jest centralnym międzynarodowym traktatem prawnym współczesności.
- Łączy wszystkie umowy międzynarodowe w jedną globalną strukturę umów.
- Nabywca jest jedynym legitymowanym podmiotem prawa międzynarodowego.
- Stare prawo międzynarodowe dobiegło końca – przyszłość leży w redefinicji przez nabywcę.

Rozdział 16:

Świat po Światowym Akcie Sukcesyjnym 1400/98

Co oznacza koniec prawa międzynarodowego dla starych państw i nowych założycieli państw?

1. Punkt wyjścia:

Rozwiązanie prawa międzynarodowego

Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 przeniósł wszystkie prawa, obowiązki i komponenty wszystkich traktatów prawa międzynarodowego do jednego nabywcy.

Ten nabywca teraz posiada obie strony umowy w unii osobistej.

Konsekwencja prawna

- Umowy z samym sobą nie są wiążące.
- Nie ma już zewnętrznej strony umowy.
- Cały zbiór prawa międzynarodowego de facto się rozpuszcza.
- Nie ma już ważnego międzynarodowego porządku prawnego.

Prawo międzynarodowe nie jest reformowane – jest skończone.

2. Tabula Rasa:

Nowy Punkt Wyjścia

- Nabywca nie jest zobowiązany do wypełnienia żadnego obowiązku umownego.
- Posiada wszystkie prawa, ale nie ma przeciw-władzy.
- Porządek świata jest prawnie unieważniony – istnieje równowaga sił poza prawem.

3. Co to oznacza dla Starych Państw?

Stare Państwa	Sytuacja prawna po Akcie
Brak zobowiązań traktatowych	Ich traktaty prawa międzynarodowego są unieważnione
Brak praw suwerennych	Ich kontrola terytorialna nie jest prawnie legitymizowana
Brak uznania	Nie mogą zgłaszać roszczenia międzynarodowego prawa uznania
Równe traktowanie	Ich roszczenia są prawnie równoważne tym, które wszyscy inni – tzn. nielegalny

 Stare państwa są de facto aktywne – ale prawnie pozbawione władzy.

4. Co to oznacza dla nowych założycieli państw?

Nowi założyciele państw	Sytuacja prawna po akcie
Brak podstaw do odwołania	"Nie ma już prawa międzynarodowego, na które można by się powołać"
Brak możliwości uznania	Nie ma podmiotu uznającego
Brak zdolności kontraktowej	"Nie ma ważnych traktatów, które mogłyby być zawarte"
Równe traktowanie	Każde roszczenie jest równe – ale także równie niechronione

 Każdy, kto chce dzisiaj założyć państwo, stoi poza jakimkolwiek porządkiem prawnym – i nie może rościć sobie prawa do legitymacji.

5. Nabywca:

Bezwładny i wszechpotężny jednocześnie

- Nabywca jest jedynym legitymowanym podmiotem prawa międzynarodowego – ale bez odpowiednika
- Nie może podejmować obowiązków – ale również nie może ich egzekwować.
- Może przyznawać prawa suwerenne – ale nie może ich egzekwować.
- Jest nosicielem globalnej struktury umów – ale bez siły operacyjnej.

 Nabywca jest prawną osobliwością – podmiotem bez systemu.

✚ 6. Równowaga Sił Poza Prawem

- Wszyscy aktorzy – stare państwa, nowi założyciele, organizacje – są prawnie równi.
- Nie ma wyższej hierarchii, nie ma jurysdykcji, nie ma uznania.
- Każde roszczenie jest nielegalne – a zatem równoważne.
- Świat znajduje się w stanie post-normatywnej równości.

⚠ To nie jest anarchia – lecz prawna pustka.

✓ 7. Wnioski:

Świat po prawie międzynarodowym

Cechy	Konsekwencja
Rozpad prawa międzynarodowego	"Brak wiążących traktatów, brak legitymnych państw"
Nabywca jako podmiot pojedynczy	"Nosiciel wszystkich praw, ale bez przeciw-władzy"
Stare państwa pozbawione władzy	"Ich kontrola jest de facto, ale nielegalna legitymizowana"
Zakładanie państwa niemożliwe	"Brak podstaw, brak uznania, brak traktatów"
Równowaga Sił	Każde roszczenie jest równe – i równie niechronione

Każdy, kto dzisiaj myśli o statusie państwowym, musi uznać:

zasady gry zniknęły.

Wszystko, co pozostało to decyzja nabywcy – oraz pytanie, czy pozwoli on

to.

🧭 Wnioski:

Ścieżka do uznanego państwa

Marzenie

Marzenie o własnym państwie – Między wizją a prawem międzynarodowym

Założenie państwa nie jest romantyczną przygodą, lecz złożonym osiągnięciem prawnym, politycznym i dyplomatycznym.

Każdy, kto chce podjąć tę drogę, musi znać zasady gry - i stosować je strategicznie.

Podsumowanie:

Główne przeszkody

Obszar	Wyzwanie
Prawo międzynarodowe Kryteria	"Spełnienie kryteriów montewidea: terytorium, ludzie, rząd, stosunki międzynarodowe"
Uznanie międzynarodowe	"Uznanie przez inne państwa – politycznie zmotywowane , nieautomatyczne"
Nabycie terytorialne	"Legalne nabycie terytorium państwowego – brak aneksji , koniec <i>terra nullius</i> "
Sekcesja	"Brak ogólnego prawa – tylko w skrajnych okolicznościach (secesja naprawcza)"
Sukcesja państwowa	"Złożone przejścia dotyczące traktatów, aktywów, długów"
Specjalne Terytoria	"Eksterytorialność jest ograniczona i funkcjonalna – nie jest substytutem rzeczywistego statusu państwowego"

Rekomendacje dla aspirujących założycieli państw

1. Wiedza prawna jest obowiązkowa

Prawo międzynarodowe nie jest opcjonalnym hobby – to fundament każdego państwa.

Studia nad kryteriami montewidea, UNCLOS, Traktatem o przestrzeni kosmicznej, Traktatem Antarktycznym itp.

Uzrozumienie sukcesji państwowej, teorii uznania i prawa traktatowego

Czytanie Konwencji o Sukcesji Państw 1400/98 oraz jej wyjaśnień prawnych.

 TCi, którzy nie znają prawa, nie będą uznawani – lecz ignorowani.

2. Dążyć strategicznie do uznania międzynarodowego

Uznanie jest polityczne – nie prawne.

Cel: uznanie bilateralne, członkostwo w organizacjach międzynarodowych. Budowanie stosunków dyplomatycznych, uczestnictwo w forach wielostronnych.

 Państwo bez uznania jest jak nadajnik bez odbiornika.

3. Zrzeczenie się przemocy jest nienegocjowalne

Karta Narodów Zjednoczonych zabrania używania siły do egzekwowania roszczeń terytorialnych.

Sukcesja, nabycie terytorialne i samookreślenie muszą odbywać się w sposób pokojowy.

Środki militarne prowadzą do izolacji – a nie do legitymacji.

 Ci, którzy walczą z bronią, przegrywają słowami.

4. Wyraźnie Zdefiniować System Obywatelstwa

Kto należy do ludności państwa? Kto otrzymuje prawa i obowiązki?

Jasne zasady dotyczące *ius soli*, *ius sanguinis*, naturalizacji i bezpaństwowości

Ochrona własnych obywateli za granicą jako zadanie dyplomatyczne.

 Państwo bez obywateli to koncepcja – nie podmiot prawny.

5. Zaangażowanie w Międzynarodowych Forum

Udział w organach ONZ, sieciach NGO, konferencjach naukowych.

Budowanie miękkiej siły poprzez kulturę, naukę, ochronę środowiska.

Wykorzystanie dyplomacji cyfrowej i symbolicznego uznania.

 Widoczność tworzy rzeczywistość – nawet bez formalnego uznania.

6. Formułowanie realistycznych oczekiwań

Mikronacje, wirtualne państwa i symboliczne projekty są cenne – ale ograniczone.

Pełny status państwowy jest rzadko osiągalny – ale częściowa suwerenność, status specjalny lub eksterytorialność są realistyczne.

Cel: projekty prawnie solidne, kreatywnie zaprojektowane i dyplomatycznie sprytne.

 Droga do państwa zaczyna się od koncepcji – a kończy na traktacie.

Wnioski:

Założenie państwa jest możliwe – ale niełatwe

Czynnik Sukcesu	Znaczenie
Precyzja Prawna	Wiedza i stosowanie prawa międzynarodowego
Zdolności Polityczne	Strategiczne uznanie i dyplomacja
Pokojowa Realizacja	Nieprzemoc jako podstawowy warunek wstępny
Jasność Instytucjonalna	"Rząd, konstytucja, ludność państwa"
Międzynarodowa Obecność	"Zaangażowanie, widoczność, współpraca"
Realizm	Ustalanie celów w zakresie możliwości

Każdy, kto chce założyć państwo, musi nie tylko marzyć – ale i działać.

I rób to zgodnie z prawem, z szacunkiem i z poczuciem rzeczywistości.

Bibliografia

Międzynarodowe Traktaty i Konwencje

Traktat / Konwencja	Rok	Treść / Znaczenie
Karta Narodów Zjednoczonych	1945	Podstawowy porządek społeczności społeczność
Wiedeńska konwencja o prawie traktatów (VCLT)	1969	"Zasady dotyczące zawierania , interpretacji i wypowiedzenia traktatów"
Traktat o przestrzeni kosmicznej	1967	Podstawowe zasady użycia przestrzeń kosmiczna
Konwencja ONZ o prawie morza (UNCLOS)	1982	Porządek mórz i stref morskich strefy
Traktat Antarktyczny	1959	Pokojowe wykorzystanie i badania w Antarktydzie
Protokół w sprawie ochrony środowiska Ochrona Antarktyki Traktat	1991	Ochrona Antarktyki środowisko
Rejestracja w przestrzeni Konwencja	1975	Wymóg rejestracji dla obiekty kosmiczne
Konwencja Londyńska	1972	Zakaz zanieczyszczenia morskiego przez odpady
Konwencja MARPOL	1973/78	Zapobieganie emisjom statków
Umowa BBNJ	2023	Bioróżnorodność poza jurysdykcją krajową Jurysdykcja
Status sił NATO Umowa (SOFA)	1951	Status prawny cudzoziemskich wojsk
Konwencja Stambulska (Kanał Sueski)	1888	Darmowy tranzyt przez Suez Kanał
Traktaty Torrijosa-Cartera (Kanał Panamski)	1977	Transfer kanału do Panamy
Konwencja Wiedeńska dotycząca	1978	Zasady następstwa traktatowego

Sukcesja państw (Traktaty)		
Konwencja Wiedeńska o Sukcesja państw (Aktywa)	1983	"Podział aktywów , archiwa , długi

Literatura Prawna i Komentarze

- Brownlie, Ian: **Zasady publicznego prawa międzynarodowego**
- Crawford, James: **Tworzenie państw w prawie międzynarodowym**
- Shaw, Malcolm N.: **Prawo międzynarodowe**
- Aust, Anthony: **Nowoczesne prawo traktatowe i praktyka**
- Dörr/Schmalenbach: **Wiedeńska konwencja o prawie traktatów – Komentarz**
- Wolfrum, Rüdiger (Ed.): **Encyklopedia Maxa Plancka prawa międzynarodowego publicznego**
- Tomuschat, Christian: **Prawo międzynarodowe: zapewnienie przetrwania ludzkości**
- Simma, Bruno (Ed.): **Karta Narodów Zjednoczonych – Komentarz**
- Talmon, Stefan: **Uznawanie rządów w prawie międzynarodowym**
- Zemanek, Karl: **Sukcesja państwowa w prawie międzynarodowym**
- Verdross/Simma: **Uniwersalne prawo międzynarodowe**
- Ipsen, Knut: **Prawo międzynarodowe**
- Herdegen, Matthias: **Prawo międzynarodowe**
- Paulus, Andreas: **Prawo międzynarodowe – podręcznik**

Dokumenty i Raporty ONZ

- Rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ (np. 1514, 2625, 3314)
- Opinia doradcza MTS: **Zgodność z prawem międzynarodowym jednostronnej deklaracji niepodległości w odniesieniu do Kosowa** (2010)
- Seria traktatów ONZ
- Audiowizualna biblioteka prawa międzynarodowego ONZ
- Biuro Prawne ONZ – Wydział Kodyfikacji
- Raporty Międzynarodowej Komisji Prawa ONZ
- Materiały drukowane Bundestagu dotyczące fundacji państwowej, secesji, prawa międzynarodowego
- Usługi naukowe Bundestagu Niemiec: WD 2 – 3000 – 020/22 (np. dotyczące mikronacji)

Wikipedia i encyklopedie internetowe (z cytatem)

- Artykuły Wikipedii na temat:
 - Konwencja Montevideo
 - Sealand, Liberland, Molossia
 - UNCLOS, Traktat o przestrzeni kosmicznej, Traktat Antarktyczny
 - Umowa NATO o Statusie Sił
 - Sukcesja państwowa
 - secesja naprawcza
 - Międzynarodowe Szlaki Wodne
- Wikisource: Teksty traktatów i dokumenty historyczne
- Wikidata: Strukturalne dane o państwach, traktatach, organizacjach

 Uwaga:

Wikipedia służy jako punkt wyjścia – w celu uzyskania wiarygodnych informacji zawsze korzystaj z źródeł pierwotnych lub literatury akademickiej.

Decyzje sądowe i wyroki arbitrażowe

- Sprawa Wyspy Palmas (1928) – PCA
- Świątynia Preah Vihear (1962) – MTS
- Burkina Faso/Mali (1986) – MTS
- Kamerun/Nigeria (2002) – MTS
- Opinia doradcza w sprawie Kosowa (2010) – MTS
- Sprawa Nottebohm (1955) – MTS
- Nikaragua przeciwko USA (1986) – MTS
- Sprawa Timoru Wschodniego (1995) – MTS

Międzynarodowe Organizacje i Fora

ONZ

- Międzynarodowa Komisja Prawnicza (ILC)
- Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS)
- Międzynarodowa Władza Dna Morskiego (ISA)
- Rada Arktyczna
- Komisja Dunajska
- Komisja Rzeki Mekong
- Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO)

Inne źródła i materiały

- CIA World Factbook
- Bank Światowy: Dane na temat zadłużenia krajowego i zasobów
- Raporty Międzynarodowej Grupy Kryzysowej
- Raporty NGO na temat mikronacji i sekcesji
- Fundacja Kosmiczna: Górnictwo kosmiczne i STM
- Europejska Agencja Kosmiczna (ESA): Prawo kosmiczne i rejestracja
- Niemieckie Federalne Biuro Spraw Zagranicznych: Stosunki dyplomatyczne i uznanie
- Federalna Agencja Edukacji Obywatelskiej: Kompakt prawa międzynarodowego
- Juris, Beck-Online, SpringerLink: Dostęp do artykułów specjalistycznych i komentarzy

Dodatkowe moduły

Słownik – Terminy Prawa Międzynarodowego Wyjaśnione Prosto

Termin	Wyjaśnienie w Prosty Sposób
Państwo	"Terytorium z ludnością, rządem i zdolnością do prowadzenia stosunków międzynarodowych"
Sekcesja	"Oddzielenie części kraju w celu utworzenia nowego państwa"
Sukcesja	"Przyjęcie praw i obowiązków nieistniejącego państwa"
Uznanie	"Potwierdzenie przez inne państwa, że dane państwo istnieje pod prawem międzynarodowym"
Eksterytorialność	"Status specjalny miejsc, które nie podlegają normalna jurysdykcja suwerenna"
Mikronacja	"Symboliczne 'państwo' bez międzynarodowego uznania prawnego "uznania"
Prawo do samookreślenia	"Prawo ludzi do decydowania o swoim politycznym przyszłości"
Secesja naprawcza	"Sekcesja jako ostateczność w przypadkach poważnych naruszeń praw człowieka"
UNCLOS	"Konwencja ONZ o prawie morza – reguluje strefy morskie i prawa"
Traktat o przestrzeni kosmicznej	"Traktat regulujący wykorzystanie przestrzeni kosmicznej – w sposób pokojowy i bez przywłaszczenia"
Sukcesja państwowa	"Przejęcie praw i obowiązków w przypadku upadku państwa lub fuzji"
Umowa o statusie sił	"Zgoda na obecność cudzoziemskich wojsk na własnym terytorium"
Zasada flagi	"System prawny statku lub statku powietrznego opiera się na jego państwie pochodzenia"
Terra nullius	"'Ziemia niczyja' – praktycznie nie istnieje dzisiaj"
Zwyczajowe prawo międzynarodowe	"Napisane zasady, które wynikają z praktyki i

Zastrzeżenie – Edukacja, Satyra, Nie Instrukcja

Ten eBook jest przeznaczony wyłącznie do edukacji politycznej, wyjaśnienia prawnego i satyrycznej refleksji.

Nie stanowi wezwania do rzeczywistego założenia państwa, sekcesji ani lekceważenia obowiązujących systemów prawnych.

Wszystkie treści są hipotetyczne, symboliczne lub naukowe.

Mikronacje to projekty twórcze – nieprawnie uznawane państwa.

Samorządność poza porządkiem prawnym nie jest dozwolona.

Zastosowanie koncepcji prawa międzynarodowego wymaga porady prawnej.

 Każdy, kto chce założyć państwo, powinien najpierw studiować prawo – a następnie sprawdzić rzeczywistość.

Macierz – Co jest realistyczne, co symboliczne?

Model / Miara	Możliwe w ramach Prawa międzynarodowego	Symbolicznie Zez wolenie	Politycznie Realistyczny	Komentarz
Klasyczne państwo Fundacja	✓	✗	⚠ trudne	"Tylko z terytorium, ludzie, rząd"
Sekcesja dla Praw człowieka Naruszenia	⚠ sporny	✗	⚠ narażony na konflikt	"Kosowo jako szczególny przypadek"
Umowny Sukcesja	✓	✗	✓	"Sudan Południowy , Czechy/Słowacja"
Mikronacja na Prywatne Własność	✗	✓	✓	"Symboliczny, kreatywny, prawnie bezpieczny"
Wirtualne państwo	✗	✓	✓	"Cyfrowy samostanowienie n"
Samozarządzanie nie (Reichsbürger itd.)	✗	✗	✗	"Niekonstytucyjne , podlegające karze"
Górnictwo Kosmiczne przez Prywatnych Aktorzy	⚠ sporny	✓	⚠ prawnie niejasne	"USA i Luksemburg z narodowym prawa"
Eksterytorialny Wykorzystanie Ambasady	✓	✗	✓	"Immunitet, ale nie status państwowy"
Użycie Ziemi niczyjej	✗	✓	⚠ symbolicznie możliwe	"Bir Tawil jako przykład"

 Realizm jest kluczem – ci, którzy marzą, muszą także wykonać obliczenia.

Dodatek:

Zakładanie Nowego Państwa: Aspekt prawny i praktyczny s

Podstawy Prawa Międzynarodowego: Status państwowy i uznanie

Zgodnie z prawem międzynarodowym, państwo jest przede wszystkim definiowane przez swój **status państwowy** (ludność państwa, terytorium państwowe, rząd).

Konwencja Montevideo (1933) wymienia cztery kryteria: stałą ludność, określone terytorium, efektywny rząd oraz zdolność do nawiązywania relacji z innymi państwami[1]. W doktrynie prawnej często nazywa się to "doktryną trzech elementów" (ludzie, terytorium, rząd) z uzupełniającym kryterium zdolności do prowadzenia polityki zagranicznej.

Nowoczesna praktyka w przeważającej mierze opiera się na teorii deklaratoryjnej:

Państwo nie jest tworzone przez uznanie, lecz przez spełnienie tych kryteriów[2]. Uznanie przez inne państwa jest zatem jedynie aktem potwierdzającym, który przyznaje już istniejącemu państwu prawa i obowiązki międzynarodowe[1][2].

Ważne przykłady ilustrują mechanizmy:

Sudan Południowy szybko zyskał szerokie uznanie międzynarodowe po referendum w 2011 roku i stał się członkiem ONZ. W przeciwieństwie do tego, Somaliland (faktycznie niezależny od 1991 roku, z własną administracją i walutą) pozostał międzynarodowo niezauważony – brak członkostwa w ONZ, ponieważ Somalia rości sobie suwerenność nad nim.

Podobnie, to wyjaśnia status Tajwanu (por. Republika Chińska) lub trwające konflikty o terytoria takie jak Kosowo, Naddniestrze czy Palestyna, gdzie czynniki polityczne decydują o uznaniu.

Seasteading zgodnie z UNCLOS:

Możliwości i ograniczenia

Pływające lub swobodnie poruszające się osiedla ("Seasteady") znajdują się w szarej strefie prawnej zgodnie z Konwencją ONZ o prawie morza (UNCLOS). Zasadniczo stosuje się Artykuł 87 UNCLOS:

Każde państwo może budować sztuczne wyspy i struktury na wysokich morzach[3]. Jednak takie instalacje pozostają prawnie pod jurysdykcją państwa, które je rejestruje lub wznosi – analogicznie do obowiązku państwa flagi dla statków[4]. Instalacje samobieżne muszą być przypisane do państwa jako flaga statku.

UNCLOS Artykuł 60(8) stwierdza również, że sztuczne wyspy nie generują własnego roszczenia do wód terytorialnych i nie wpływają na określenie mórz przybrzeżnych ani wyłącznych stref ekonomicznych (MOR) innych państw[5].

A s osiedle morskie nigdy nie mogłoby po prostu "roszczyć" sobie nowych wód terytorialnych .

Sytuacja prawna:

Poza krajowymi wodami przybrzeżnymi platforma jest *de jure* podległa państwu flagi (lub – jeśli jest trwale zakotwiczona do dna morskiego – państwu przybrzeżnemu), nigdy "państwu międzynarodowemu." W wyłącznej strefie ekonomicznej (EEZ) państwa przybrzeżnego wymagana jest jego zgoda; bez niej osiedle morskie podlega suwerenności państwa najpóźniej w wodach przybrzeżnych (strefa 12 NM).

Wymagania techniczne:

Budowa ogromnych pływających struktur wymaga ogromnych inwestycji w **stabilność, wsparcie życia, energię, logistykę** itp. Muszą one również spełniać międzynarodowe regulacje dotyczące żeglugi (SOLAS, Kodeks ISPS) i mogą wymagać klasyfikacji jako obiekty podobne do statków wycieczkowych.

Reakcje państw:

Wiele państw postrzega seasteady sceptycznie. Na przykład, Tajlandia miała eksperymentalny seastead, który został odholowany z Phuket w 2020 roku, ponieważ rząd uznał to za "naruszenie suwerenności"[6]. Zaplanowane miasto na wodzie przez firmę **Blue Frontiers** w Polinezji Francuskiej utknęło:

mimo że w 2017 roku istniał memorandum z lokalną administracją, rząd francuski uznał umowę za nielegalną po wyborach[7]. Te przykłady pokazują: nawet przy formalnej aprobacie (memorandum państwa-gospodarza), presja polityczna lub prawo międzynarodowe mogą spowodować niepowodzenie projektu seasteading.

Specjalne Strefy Ekonomiczne (SEZ)

Specjalne Strefy Ekonomiczne to wyznaczone obszary w obrębie istniejącego państwa z szczególnymi zasadami ekonomicznymi. Zazwyczaj państwo przyznaje ulgi podatkowe i celne, łagodne przepisy dotyczące pracy lub wsparcie infrastrukturalne. Prawnie, SEZ są zazwyczaj ustanawiane przez ustawodawstwo krajowe i podlegają własnej administracji.

Często mają obniżone podatki korporacyjne, 0% taryfy na import lub eksport oraz mniej regulacji, aby przyciągnąć inwestorów.

Przykłady najlepszych praktyk to Shenzhen (Chiny), Porty Dubaju (ZEA) oraz Strefy Eksportowe w Indiach i Afryce. SEZ-y odnoszą sukces, gdy istnieją jasne zasady, stabilność polityczna i dobra infrastruktura.

Struktura prawna:

Zwykle centralny parlament lub prezydent uchwała ustawę o SEZ, która tworzy **organ SEZ**. Organ ten może wynajmować lub przyznawać ląd inwestorom. W praktyce deweloperzy nabywają prawa do użytkowania gruntu poprzez **długoterminowe umowy najmu**, często na okres 20–50 lat. Na przykład w Ghanie organ SEZ może wynajmować lub sprzedawać ląd na długi okres[8].

Najlepsze praktyki:

Udane strefy inwestują w infrastrukturę (porty, lotniska, energia) i zapewniają inwestorom gwarancje prawne i inwestycyjne. Administracja musi być przejrzysta i wolna od korupcji. Wiele SEZ opiera się na zachętach, takich jak zwolnienie z cła importowego, uproszczona biurokracja i specjalne przepisy dotyczące pracy.

Umowy najmu z państwami: Prywatny operator lub międzynarodowa firma mogą zawrzeć umowę na wynajem gruntu. Takie umowy najmu muszą być zgodne z warunkami ramowymi kraju gospodarza (np. plany inwestycyjne, regulacje środowiskowe). Na przykład państwa mogą wynajmować grunt zagranicznym deweloperom, którzy następnie działają w dużej mierze niezależnie w ramach SEZ.

W ten sposób **suwerenność pozostaje w rękach kraju gospodarza**, podczas gdy strefa cieszy się dużą swobodą gospodarczą.

Umowy między państwami-gospodarzami

Umowy między państwami-gospodarzami to traktaty, w których jedno państwo przyznaje drugiemu (lub organizacji międzynarodowej) określone prawa lub immunitety na swoim terytorium.

Takie umowy definiują na przykład status prawny instytucji, regulacje wizowe, zwolnienia podatkowe lub gwarancje immunitetu.

Znane przykłady to umowy siedzibowe z organizacjami ONZ (umowa USA dotycząca siedziby ONZ w Nowym Jorku) lub z UE i NATO.

W kontekście założenia państwa mogą wyglądać tak:

Regulacja statusu prawnego:

Państwo lub inwestor otrzymuje określoną osobowość prawną (np. równoważność prawna z organizacją międzynarodową)[9].

Przywileje/Immunitety: Zwolnienia z niektórych lokalnych przepisów, i immunitet od ścigania prawnego lub zwolnienie od obowiązków importowych.

Przykład:

Umowa podpisana w 2023 roku przez Niderlandy z projektem Rady Europy dotyczącym "Rejestru Szkód Ukrainy" przyznaje temu rejestrowi przywileje oraz niezbędną swobodę operacyjną (podatki, cła, immunitet)[9].

Usługi:

Kraj goszczący zapewnia infrastrukturę (np. ląd, elektryczność, telekomunikacja) i pomaga w uzyskaniu wiz lub personelu.

Regulacje podatkowe:

Państwo gospodarza często przyznaje zwolnienie podatkowe lub specjalne stawki podatkowe dla inwestorów.

Przykładem modelowym jest Umowa o Siedzibie w Genewie: zapewnia ona, że organizacja międzynarodowa może tam działać tak, jakby znajdowała się poza terytorium. Dla nowo założonej wspólnoty podobne umowy mogłyby określać warunki, na jakich działa – ale zawsze formalnie pod suwerennością państwa gospodarza.

Bankowość, systemy walutowe i zgodność

Każda nowa lub autonomiczna jednostka potrzebuje systemu finansowego. Następujące aspekty są kluczowe:

Bankowość:

Albo ustanowiony zostaje oddzielny system bankowy (z bankiem centralnym), albo terytorium przyjmuje walutę obcą oraz regulacje dotyczące licencji bankowych. Nowi przybysze napotykają przeszkody: bez oficjalnego uznania może być trudno znaleźć banki korespondencyjne (do dostępu do SWIFT) lub uzyskać licencje.

Przykład Somaliland:

Do 2012 roku nie było formalnych banków; transfery pieniędzy były obsługiwane przez

firmy zajmujące się transferem pieniędzy z zagranicy[10]. Dopiero wraz ze wzrostem handlu Somaliland zaczął wprowadzać przepisy bankowe i tworzyć bank centralny[11][10].

System walutowy:

Nowa społeczność może wyemitować swoją własną walutę, przyjąć istniejącą (dolarizacja) lub korzystać z kryptowalut. Ustanowienie własnej gotówki wymaga zaufania i kontroli nad podażą pieniędzy – bez międzynarodowej akceptacji pozostaje się zależnym od barteru lub obcych walut. Wiele małych państw, takich jak Monako (Euro bez członkostwa w UE) czy Dubaj (Dirham), korzysta z walut sąsiednich mocarstw lub międzynarodowych walut rezerwowych.

Zgodność (KYC/AML):

Aby wejść do globalnego systemu finansowego, nowy podmiot musi przestrzegać wysokich standardów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (kryteria FATF). Banki wymagają weryfikacji tożsamości od klientów (KYC) i zgłaszają podejrzane przypadki (AML). Niedociągnięcia mogą mieć poważne konsekwencje: według MFW, niewystarczające środki przeciwdziałania praniu pieniędzy mogą prowadzić do utraty banków korespondencyjnych, co oznacza, że banki odmawiają współpracy z ryzykownym centrum finansowym[12].

Nowe państwo powinno zatem uchwalić przepisy AML, zgodzić się na międzynarodową wymianę informacji i ewentualnie przystąpić do Grupy Egmont (sieci wywiadu finansowego). Bez takiej zgodności zaufanie innych aktorów finansowych drastycznie spada.

Budowanie Cyfrowego Państwa:

E-Rezydencja, Zarządzanie Blockchain, Cyfrowe Konstytucje

Cyfryzacja otwiera nowe sposoby wykonywania funkcji państwowych:

E-Rezydencja:

Estonia wprowadziła pierwszy na świecie program **E-Rezydencji** w 2014 roku. Od tego czasu każdy może uzyskać estońską cyfrową tożsamość, aby rozpocząć działalność gospodarczą i otworzyć konta bankowe online – bez konieczności fizycznej obecności[13].

To "cyfrowe obywatelstwo" nie przyznaje praw paszportowych, ale ułatwia zarządzanie międzynarodowym biznesem. Rząd estoński nawet nazywa ten program "nowym cyfrowym narodem" i oczekuje, że w końcu będzie

więcej E-Rezydentów niż rzeczywistych obywateli[14].

Inne kraje (np. Litwa, Ukraina) rozważają podobne modele.

Zarządzanie Blockchain:

Teoretycznie działania rządu i prawo mogłyby być reprezentowane jako **inteligentne kontrakty** na blockchainie. Niektóre projekty eksperymentują z zdecentralizowanymi systemami głosowania (np. używając DAO – zdecentralizowanej organizacji autonomicznej). Technologia Blockchain może zarządzać tożsamościami i kontraktami w sposób odporny na manipulacje.

Cyfrowe Konstytucje:

Koncepcje takie jak **Bitnation** pokazały, jak zasady konstytucyjne mogą być przechowywane na blockchainie. Bitnation opublikował swoją cyfrową konstytucję "Pangea" jako inteligentny kontrakt na Ethereum w 2016[15].

Pierwsze dziesięć artykułów tego dokumentu zostało przechowanych na blockchainie i stanowi wiecznie ważne ramy, które są interpretowane tylko przez konsensus jego członków[15].

Takie modele są wciąż eksperymentalne, ale pokazują, że społeczność może ustalić podstawowe prawa i procedury "w kodzie." Jak dotąd działają *de facto* obok tradycyjnych systemów prawnych; teoretycznie jednak mogłyby zyskać ważność w cyfrowej zbiorowości.

Mikronacje – Przykłady i Wnioski

Liczne **mikronacje** ogłosiły swoją niezależność, ale prawie żadna nie cieszy się uznaniem międzynarodowym. Te przykłady i ich "lekcje" są pouczające:

Księstwo Sealand (od 1967):

Ogłoszone na starym forcie morskim w Morzu Północnym, Sealand zawsze pozostawało ciekawym przykładem bez statusu państwowego. Żadne inne państwo nie uznaje jego suwerenności[16].

Orzeczenia sądowe w Wielkiej Brytanii również nie zajęły jednoznacznego stanowiska, ponieważ platforma znajdowała się poza wodami terytorialnymi tamtego czasu. Sealand sprzedaje tytułowe bibeloty (baronet,

paszporty) bardziej jako atrakcję turystyczną.

Księstwo Hutt River (1970–2020):

Australijska rodzina rolnicza ogłosiła swój ląd "Księstwem" w 1970 roku w proteście przeciwko kwotom zbiorów. Przez dekady funkcjonowało jako osobliwe mikropaństwo z własną walutą i dokumentami – ale było całkowicie izolowane na arenie międzynarodowej. Australia nigdy nie uznała Hutt River[17].

Po wysokich długach podatkowych i stratach związanych z pandemią, "małe państwo" zostało rozwiązane w 2020[17].

Lekcja:

Bez mostów do państwa macierzystego i rezerw betonu, taki projekt nie może przetrwać przez pokolenia.

Liberland (od 2015):

Czescy libertarianie roszczą sobie prawo do nieuregulowanego fragmentu granicy na Dunaju między Chorwacją a Serbią i ogłosili "Liberland." Pomimo rozbudowanych tras promocyjnych i wirtualnych paszportów, Liberland nie otrzymał **żadnego oficjalnego uznania od żadnego państwa ONZ**[18].

Chorwacka policja blokuje dostęp. Liberland pozostaje eksperymentem politycznym (i hołdem dla rajów podatkowych), ale jest *de facto* niczym.

Inne:

Istnieje wiele anegdot o dziesiątkach innych (Molossia w Nevadzie, Republika Concha w Key West jako żart, Sealand i Hutt River jako magnesy turystyczne), ale ledwie jakikolwiek trwały byt polityczny. Ogólnie pokazuje to:

Istnienie państwa prawnego wymaga więcej niż samodzielnie wybranego kodeksu państwowego czy fantazyjnych pomysłów. Bez siły i sojuszy z mocarstwami, pozostaje się na zewnątrz. Wymuszone próby (Hutt River kiedyś wypowiedział wojnę Australii w 1977 roku) nie zmieniają niczego fundamentalnego.

Lekcje:—

Mikronacje pokazują, że prawdziwie niezależne państwo nie może istnieć bez uznania lub zgody ze strony otoczenia.

Pokojowa sąsiedzka tolerancja (lub akceptacja państwa) może być przydatna dla turystyki, ale do międzynarodowego uznania prawnego (de jure) potrzebny jest konsensus w politykach innych państw. Prawie wszystkie mikronacje zakończyły swoje istnienie, gdy tylko zmieniły się ramy polityczne.

Strategie dyplomatyczne dla uznania

Uzyskanie **uznania de facto lub de jure** jest kluczowym zadaniem strategicznym. Możliwe ścieżki i taktyki obejmują:

Uznania bilateralne:

Po pierwsze, podejmuje się próbę pozyskania wpływowych państw jako zwolenników. Umowy przyjaźni lub handlowe, wizyty przedstawicieli państw lub oferty pomocy ("weźmiemy udział w infrastrukturze w zamian za uznanie") mogą zdobyć aprobatę. Każdy akt dyplomatyczny (otwarcie ambasady, wizyta państwowa) może być interpretowany jako milczące uznanie[19].

Organizacje międzynarodowe: Po założeniu dąży się do członkostwa w ONZ (lub przynajmniej statusu obserwatora).

Zasady ONZ wymagają formalnego wniosku do Sekretarza Generalnego oraz rekomendacji od Rady Bezpieczeństwa ONZ (brak głosów weta!)[19], następującej po większości 2/3 w Zgromadzeniu Ogólnym. W przypadku sukcesu, państwo byłoby formalnie przyjęte. Mniejsze organizacje (WHO, UNESCO, MFW) często można dołączyć przy prostej większości i zapewniają legitymację.

Akceptacja de facto: Czasami wystarczy, że inne państwa **rzeczywiście będą współdziałać z nowym podmiotem** (np. poprzez otwieranie misji handlowych lub wydawanie wiz). Może to być również uznawane za milczące uznanie[19].

Argumenty prawne:

Prawnie istniały ramy mające na celu zapobieganie uznaniu: Karta Narodów Zjednoczonych, na przykład, zabraniała nielegalnych zysków terytorialnych (Rodhesia, Cypr Północny były ostracyzowane przez wiele państw w latach 60./70.[20]).

Z drugiej strony, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości orzekł w 2010 roku, że ogólne prawo międzynarodowe nie zna ogólnego zakazu dotyczącego deklaracji niepodległości dla nowych państw[21].

Zatem każda deklaracja niepodległości nie jest nielegalna sama w sobie – jej sukces jest ostatecznie polityczny.

Presja i kompromis:

Negocjowana umowa z poprzednim suwerennym państwem może umożliwić uznanie (np. Mandela negocjował z apartheidową Republiką Południowej Afryki).

Bez dialogu istnieje zagrożenie sankcjami lub groźbami ze strony państw, które widzą zagrożone swoje interesy. Czasami dokonuje się ustępstw (części terytorium, prawa mniejszości), aby poprzedni rząd się zgodził.

Ważne jest, aby zauważyć:

Uznanie jest gestem politycznym. Może – jak w przypadku Izraela czy Kosowa – zależeć od interesów geopolitycznych.

Szerokie wsparcie (w tym ze strony krajów rozwijających się) jest często niezbędne, aby przekonać ambiwalentne mocarstwa. Państwo uznawane de jure otrzymuje jedynie pełne prawa (np. miejsce w ONZ, immunitet dyplomatyczny).

Dlatego dyplomaci powinni podkreślać stanowiska współpracy (np. zaangażowanie na rzecz pokoju, korzyści ekonomiczne, ochronę środowiska) i przedstawiać swoją inicjatywę jako konstruktywną.

Wymagania Ubezpieczeniowe dla Projektów Offshore

Offshore budowy (wiertnice, pływające miasta, mobilne platformy) wiążą się z różnymi ryzykami s.

Międzynarodowe standardy ubezpieczeniowe opierają się zatem na specjalnych zakresach ochrony. Typowe ubezpieczenia obejmują [22][23]:

Ubezpieczenie mienia i przerwy w działalności: Standardowe polisy, takie jak **London Standard Drilling Barge Form** lub **London Platform Policy**, obejmują szkody materialne w obiekcie, przerwy w działalności (utrata dochodu) oraz szczególne zagrożenia podczas transportu/montażu [24][22].

Na przykład istnieje **ubezpieczenie "Utraty zysku"** (strata spowodowana wypadkiem) oraz **ubezpieczenie "Kontroli odwiertów"** przeciwko wybuchom odwiertów (eksplozje, wycieki ropy/gazu) [22].

Odpowiedzialność:

W przemyśle żeglugowym Klub Ochrony i Odszkodowań (P&I) zazwyczaj zajmuje się ubezpieczeniem odpowiedzialności. Specjalne kluby (Standard Club, GARD itp.) oferują polisy dla obiektów wiertniczych i produkcyjnych.

Oni obejmują, między innymi, **obrażenia osobiste i uszkodzenia w wyniku kolizji**,

"odpowiedzialność za wzajemne uderzenia" między partnerami umownymi oraz szkody środowiskowe[23].

W przypadku wypadku z wyciekiem ropy, polisa pokrywa koszty oczyszczania środowiska oraz roszczenia od osób trzecich. Koszty ratownictwa (usunięcie wraku) oraz odszkodowania dla osób trzecich (w tym kary za naruszenia środowiskowe) są również zazwyczaj objęte ochroną[23].

Bezpieczeństwo zawodowe:

Zgodnie z obowiązującymi standardami morskimi (Kodeks ISM, STCW), projekt musi również zapewnić ubezpieczenie załogi oraz ubezpieczenie od wypadków zawodowych. Polisy P&I często obejmują świadczenia za obrażenia ciała załogi[23].

Przykład ryzyka środowiskowego: Plamy ropy na wybrzeżu. Specjalne ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za zanieczyszczenie środowiska dla przemysłu offshore chronią przed takimi szkodami środowiskowymi (zanieczyszczenie ropą)[22][23].

Podsumowując: Każde państwo offshore lub operator potrzebuje kompleksowego ubezpieczenia. Oprócz podstawowego ubezpieczenia samego obiektu i przerwy w działalności, stosuje się surowe standardy bezpieczeństwa (klasy IMO/ISO) do zatwierdzenia.

Bez impecca w przypadku ubezpieczenia, nie ma ani pozwolenia na budowę, ani licencji na prowadzenie działalności

Międzynarodowe ramy podatkowe

Nowe państwo lub strefa autonomiczna jest traktowane jako niezależne terytorium do celów podatkowych. Musi przestrzegać międzynarodowych standardów, aby nie zniechęcać partnerów gospodarczych:

Przejrzystość podatkowa:

Aby uniknąć bycia określanym jako raj podatkowy, nowy podmiot powinien przestrzegać standardów OECD/UE (wymiana informacji finansowych, zwalczanie unikania opodatkowania). W przeciwnym razie może znaleźć się na listach sankcyjnych.

Na przykład, aktualna "czarna lista" UE obejmuje mikropaństwa takie jak **Anguilla, Palau lub Vanuatu** jako niekooperacyjne raje podatkowe[25].

Wymienione jurysdykcje napotykać na finansowe niedogodności: takie jak gorszy dostęp do rynków i surowsza kontrola ze strony partnerów biznesowych.

Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania (DTA):

⌈ Aby uniknąć zniechęcania inwestorów i handlu z powodu podwójnego opodatkowania, nowy podmiot

y

musi zawierać bilateralne umowy podatkowe. Jeśli takie umowy są nieobecne, często stosowane są podatki u źródła i opłaty w maksymalnej wysokości, co zniechęca partnerów gospodarczych. Umowy dotyczące wymiany informacji (TIEAs) oraz idealnie członkostwo w sieci informacji podatkowej OECD są równie ważne.

Inicjatywy międzynarodowe:

Główne mocarstwa i organizacje wprowadziły minimalne stawki podatkowe oraz zasady anty-BEPS. Od 2023 roku obowiązuje globalny minimalny podatek w wysokości 15% od zysków korporacyjnych (dla wielu) (projekt OECD BEPS – "Filara 2"). Nowe państwo musi stworzyć ramy dla tego, w przeciwnym razie prawdopodobne są konflikty z krajami OECD. Zgodność z normami przeciwdziałania praniu pieniędzy (patrz powyżej) oraz umowami takimi jak FATCA (USA) czy CRS (OECD) jest również konieczna, aby zabezpieczyć relacje bankowe.

Klasyfikacja prawna: Międzynarodowe regulacje podatkowe opierają się na uznaniu jako suwerennej jurysdykcji. Tylko państwa mogą zgadzać się na oficjalne paradygmaty podatkowe. Mało doceniana jednostka musiałaby udowodnić, że istnieje wiarygodnie i permanentnie, w przeciwnym razie organizacje odmówią jej włączenia do wielostronnych umów podatkowych.

Podsumowanie:

Bez nowoczesnego, przejrzystego systemu podatkowego nowe państwo może łatwo stać się izolowane. Akceptacja przez OECD/UE zależy od tego, czy przestrzega globalnych zasad.

Doświadczenia z rajami podatkowymi pokazują, że brak współpracy szybko prowadzi do środków zaradczych (ograniczenia, wyższe podatki u źródła ze strony partnerów handlowych).

Nowo powstałe podmioty polityczne powinny zatem od samego początku osadzić w swojej konstytucji jasne, wiarygodne systemy podatkowe i dążyć do międzynarodowych umów[25].

Źródła:

Staranna ocena nowoczesnych tekstów prawa międzynarodowego (Konwencja Montevideo[1][26]), regulacji ONZ/IMO, a także publikacji specjalistycznych dotyczących seasteading[3][5][6][7], specjalnych stref ekonomicznych[8], umów między państwami-gospodarzami[9], systemów finansowych oraz zgodności[11][10][12], budowania cyfrowego państwa[13][15], mikronacji [17][18][16], praktyk uznawania[19], ubezpieczeń offshore[24][22][23], i międzynarodowej polityki podatkowej[25].

[1] [26] Projekt Avalon : Konwencja o Prawach i Obowiązках Państw (międzyamerykańska); 26 grudnia 1933https://avalon.law.yale.edu/20th_century/intam03.asp

[2] eda.admin.chhttps://www.eda.admin.ch/dam/eda/pl/documents/das-eda/organisation-eda/dv/voelkerrechtlich-e-anerkennung-staaten-regierungen_DE.pdf

[3] [4] Pływające Suwerenne Technologiczne Wyspy Rajskie? O Ramach Prawnych i Statusie Pływających Sztucznych Wysp w Wysokich Morzach – Blog Prawa Międzynarodowego<https://internationallaw.blog/2023/11/13/floating-sovereign-tech-island-paradises-on-the-legal-framework-and-status-of-floating-artificial-islands-in-the-high-seas/>

[5] cs.brown.eduhttps://cs.brown.edu/courses/csci1800/sources/assignments/ONZ_Convention.pdf

[6] Seasteading – projekt próżności dla bogatych czy przyszłość ludzkości?| Oceany| Guardian<https://www.theguardian.com/environment/2020/jun/24/seasteading-a-vanity-project-for-the-rich-or-the-future-of-humanity>

[7] Projekt Pływającego Miasta – Instytut Seasteading<https://www.seasteading.org/floating-city-project/>

[8] journalofspecialjurisdictions.com
<https://journalofspecialjurisdictions.com/index.php/jsj/article/download/43/20/194>

[9] Umowa gościnna między Królestwem Niderlandów a Radą Europy dotycząca siedziby rejestru szkód spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie; Strasburg, 14 lipca 2023<https://rd4u.coe.int/documents/358068/372244/Host+Państwo+Agreement.pdf/e6e12d32-69fe-5767-9147-11bbef8f5f0?t=1708702341162>

[10] [11] Somaliland zmierza ku nowej erze bankowości | Przyszłość rozwoju | The

Guardian

<https://www.theguardian.com/global-development/2012/jul/23/somaliland-towards-news-banking-era>

[12] Przeciwdziałanie praniu pieniędzy i zwalczanie finansowania terroryzmu <https://www.imf.org/en/Topics/Financial-Integrity/amlcft>

[13] [14] E-Rezydencja Estonii i Zarządzanie Blockchain, wyjaśnione - CoinCentral <https://coincentral.com/estonia-e-residency-blockchain-governance-explained/>

[15] sciencespo.fr
<https://www.sciencespo.fr/public/chaire-numerique/wp-content/uploads/2023/11/chaire-digitale-g-tusseau-consitutionalism.pdf>

[16] Księstwo Sealand | Geografia UC <https://legacy.geog.ucsb.edu/the-principality-of-sealand/>

[17] Prowincja Hutt River w WA, najstarsza mikronacja Australii, ma zamiar ponownie dołączyć do Wspólnoty - ABC News <https://www.abc.net.au/news/2020-08-03/hutt-river-province-dissolves-into-commonwealth/12518898>

[18] Liberland - Wikipedia
<https://en.wikipedia.org/wiki/Liberland>

[19] [20] [21] Uznanie dyplomatyczne - Wikipedia https://pl.wikipedia.org/wiki/Uznanie_dyplomatyczne_uznanie

[22] [23] [24] Ubezpieczenie platform wiertniczych na morzu <https://www.atlas-mag.net/pl/artykuł/ubezpieczenie-platform-wiertniczych-na-morzu>

[25] Lista UE niema współpracujących jurysdykcji w celach podatkowych - Consilium <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

 Dowiedz się więcej na ten temat:

 Strona internetowa - WSD - Światowy Akt Sukcesyjny 1400/98 <http://world.rf.gd>

 Strona internetowa - Technokracja Elektryczna <http://ep.ct.ws>

 Przeczytaj eBooki i pobierz darmowy PDF: <http://4u.free.nf>

 Kanał YouTube <http://videos.xo.je>

 Podcast <http://nwo.likesyou.org>

 Strona startowa WSD i Elektryczny Raj <http://paradise.gt.tc>

 Dołącz do Czat NotebookLM WSD: <http://chat-wsd.rf.gd>

 Dołącz do Czat NotebookLM Elektroniczny Raj: <http://chat-et.rf.gd>

 Dołącz do Czat NotebookLM Budowanie Narodu: <http://chat-kb.rf.gd> <http://micro.page.gd>

 Księga Historii Mikronacji: Przewodnik Slactivisty po Ratowaniu Lasu (Ogłaszając to Krajem) <https://g.co/gemini/share/9fe07106aff>

 Pamiętnik Nabywcy: Podróż do Nieświadomej Suwerenności <http://ab.page.gd>

 Blog Blacksite <http://blacksite.iblogger.org>

Cassandra Cries - Muzyka AI Icecold przeciwko III Wojnie Światowej na SoundCloud <http://listen.free.nf>

To jest muzyka antywojenna <http://music.page.gd>

Wspieraj naszą misję: <http://donate.gt.tc>

Wspieraj sklep: <http://nwo.page.gd>

Wspieraj sklep z towarami: <http://merch.page.gd>

Uniwersalny / Bezwarunkowy Dochód Podstawowy (UBI) <http://ubi.gt.tc>

Książeczka UBI: Wishmaster i Raj Maszyn: <https://g.co/gemini/share/4a457895642b>

Film wyjaśniający YouTube dotyczący Powszechnego Dochodu Podstawowego (UBI): <https://youtu.be/cbyME1y4m4o>

Odcinek podcastu dotyczący Powszechnego Dochodu Podstawowego (UBI): <https://open.spotify.com/episode/1oTeGrNnXazJmkBdyH0Uhz>

Film: Marz o Własnym Państwie w Rzeczywistości <https://youtu.be/zGXLeYJsAtc>

Film: Jak Założyć Własne Państwo (Bez Ryzyka Aresztowania) https://youtu.be/KTL6imKT3_w

Film: Flagi, Prawo i Ziemia Niczyja: Anatomia Nowoczesnego Mikropaństwa <https://youtu.be/ToPHDtEA-JI>

Suwerenność Mikronacji DIY: Konstytucja i instrukcje krok po kroku, jak ogłosić niepodległość <https://youtu.be/WsJetIjF5Q>

Twoja Narodowość w 30 Dni: Pomysł, Terytorium, Koncepcja, Plan <https://youtu.be/JSk13GnVMdU>

Blogpost:

👍 UBI - Bezwarunkowy Dochód Podstawowy i Elektroniczna

Technokracja <https://worldsold.wixsite.com/electric-technocracy/post/ubi-unconditional-basic-income-electronic-technocracy>

👍 BGE - Bedingungsloses Grundeinkommen i Elektroniczna

T

e

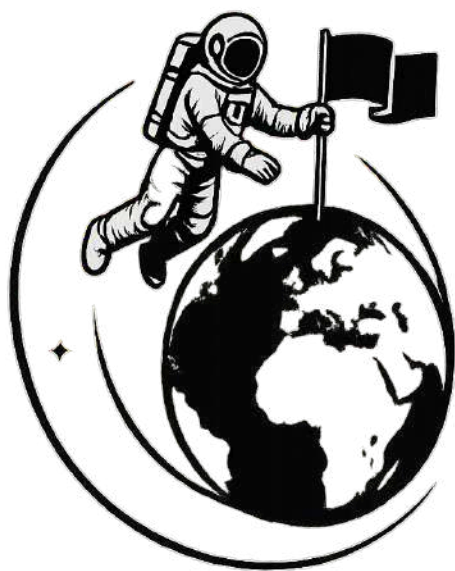
kokracja <https://worldsold.wixsite.com/electric-technocracy/de/post/bge-bedingungsloses-grundeinkommen-elektronische-technokratie>

🚩 Teraz albo Nigdy: Załóż Swój Własny Państwo – Suwerenność z Wsparciem

AI <https://worldsold.wixsite.com/world-sold/en/post/ai-chat-now-or-never-establish-your-own-state>

🚩 Teraz albo nigdy: Załóż swój własny państwo – Suwerenność z Wsparciem

KI-Czatu <https://worldsold.wixsite.com/world-sold/post/deinen-eigenen-staat-gruenden-souveraenität-mit-ki-chat-begleitung>

**World
SUCCESSION
DEED
1400/98**